

Gagek Sën Kerisi Tato Vu Jon Nebë Pesepsën

¹ Wirek gagek sënë yö neggëp vunsën, loķ mëm Anutu tato yam rangah vu Yesu in bë tato vu yi hur lo nabë: Ngaa nabë sënë vongin anon jak pevis. Lob vong yi angér yam vu sa Jon sën yi hur sa, benér gagek vu sa.

² Lob sa Jon, sa halë ngaa pin sënë bekevu, lob senër rangah bë Anutu yi gagek los gagek sën Yesu Kerisi nér rangah lo yönö.

³ Gagek sënë netatekin ngaa pin sën rëk anon jak vu tamusën lo. Om nabë mehöti natevin og rëk kwa vesa. Log alam sën degengo lo, nabë degebë nengaj vu medesepa dok, og rëk kwaj vesa geving in buk dus rak.

*Jon Kevu Gagek Ya Vu Kerisi-yi-alam Yu
Nemadvahi-bevidek-luu*

⁴ Sa Jon ķevu gagek sënë yök vu Kerisi-yi-alam ham yu nemadvahi-bevidek-luu sën ham nedo ggëp distrik Asia* aga. Anutu sën nedo gwëbeng, geyö nedo vu nyé dahis, geyö rëk nam vu tamusën lo, losho yi ngaahur nivesa nemadvahi-bevidek-luu sën denare dus vu säa-los-arë lo, degevong semusemu los degevong beham ayomin gëp revuh.

⁵ Log Yesu Kerisi mehö sën nenér Anutu yi gagek rangah niröp lo gevong semusemu los gevong beham ayomin gëp revuh nabë saga geving. Yik yi sënë sën kedi rak mugin vu bedub tu hil arid aǵuu

lo. Lob tu mehö-los-bengö bōpata beneigin alam-los-bengöj pin vu dob sënë. Yō ahë neving hil, lob ripek hil n̄gaa nipaya pin ya rak nikök.

⁶ Vong behil atu Ama Anutu yi alam los yi alam sën nehakö seriveng lo, in bë hil gevong huk vu yi. Om hil gako arë jak na vavunë rot, geniwëek gëp vu yi degwata los degwata. Yōnon.

⁷ Ham gwengo rë! Rëk nam los beggob,
lob mehönon pin mëm yō rëk degelë jak malaj.
Alam sën degelu yi rak kèle los detul brëm ya yi lo,
og rëk degelë yi geving.

Lob mehönon pin vu dob rëk deketul newaj
gedengu rot in yi.

Êë-ë, sënë rëk anon jak yōnon rot.

⁸ In Mehöböp Anutu nér bë, “Yik senço hevong bengaa pin anon rak vu muginsën, log sëk semu n̄gaa pin benivesa jak vu tamusën.” Yik yi sënë sën yō nedo vu gwëbeng, geyö nedo vu nyëdahis, gerék nam vu tamusën lo. Nér nebë sënë, in niwëek pin neggëp vu yi.

Jon Lë Yesu Rak Mala

⁹ Sa Jon sën ham arimin sa, in Yesu yi alam sa ving ham lo. Sa nehakö maggin ving ham, lob setu Anutu yi alam ving ham. Lob hil pin nare niwëek lok ti benekerë maggin. Senér Anutu yi gagék rangah, log senér Yesu yi Bengö Nivesa rangah ving. Senér nebë sënë, lob deruuksa bedevong beseyam nado kedu loo vu heng sën Patmos agi.

¹⁰ Lob lok Mehöböp yi buk sën Soda lo, lob Anon Vabuung yam ggërin sa rot. Lob sa hangó mehöti aye yam niwëek ggëp sa demig nebë sën avuuķ ti,

11 benër bë, “Ngaa pin sën gelë agi, og gekwevu dok na ƙapiya begwewong na vu Kerisi-yi-alam yu nemadvahi-bevidek-luu. Gzewong na vu Epesus, gena vu Smurna ga, na vu Pergamum ga, na vu Tuatira ga, na vu Sardis ga, na vu Piladelpia ga, na vu Laodisea.”

12 Lob sehërin yah in bë galë mehö sën nenér gagek vu sa agi, lok tum sa halë ram sën desemu rak goor lo nemadvahi-bevidek-luu medo netum.

13 Lob sa halë mehöti nare lok ram saga vuheng atov. Ni nebë Mehönon Nalu, geröp tob adingsekë beggérin vaha, log vaķu kabi goor lok newa.

14 Log yu og yu viis yö ni veroo rot nebë ahök niviis, genebë beggob veroo, log mala ġahis netum nebë nengwah leleksën.

15 Log vaha nepelibin nebë braas, lob malangeri beniƙapiik rot. Log sa hangó aye nebë lubek böpata dedun.

16 Nejom betuheng nemadvahi-bevidek-luu lok nema vesa. Gepaep-yu-anil nevu vahi vahi ti, benevu rot bevare nesoo lok avi. Log mala netum nebë sën hes netum niwéék rot lo.

17 Sa halë yi, lob sediik besevës beheto nahëp lok vaha nebë sën heljëng ti. Loķ bë nema vesa rak sa genér bë, “Su ġegöneng! Sa mehö muginsën los mehö tamusën yönörot.

18 Sa nado malaġ-tumsën. Wirek sediik, rëk gwelë! Gwëbeng sa nado malaġ-tumsën degwata los degwata. Lob kii diiksën-yi los Nyëg-Nipaya-yi neggëp vu sa besetu ala menehegin.

19 Om kwevu ngaa pin sën gelë ggovek lo, los ngaa sën genelë gwëbeng agi, gengaa sën vongin berup agi geving.

20 Gelë betuheng nemadvahi-bevidek-luu sën nedo lok sa nemag̃ vesa lo, los gelë ram goor nemadvahi-bevidek-luu sagi, og sënëk tahutahu mu bedegwa nebë sënë: Betuheng nemadvahi-bevidek-luu sënë tahu Kerisi-yi-alam yu nemadvahi-bevidek-luu hir angër. Log ram nemadvahi-bevidek-luu sënë, og yīk tahu Kerisi-yi-alam yu nemadvahi-bevidek-luu.”

2

Yesu Nér Gagek Rak Kerisi-yi-alam Vu Epesus

1 “Log kwevu gagek na vu Kerisi-yi-alam sën denedo Epesus agu hir angër nabë:

Mehö sën nejom betuheng nemadvahi-bevidek-luu lok nema vesa, gevare neyoh ram goor nemadvahi-bevidek-luu vuheng atov agi lo, vong gagek sënë yök vu hong bë:

2 Serak aggata pin sën genesepa lok lo ni. Geserač hong huk niwëek sën genevong vu sa lo ni. Geserač ni bë nim wëek bekwerë vanë los kwam vesa, genim nelëlin alam nij paya. Log alam vahi denër vu hong bë, ‘He alam sinarë ving’, rëk mu sir sagač su sinarë yönöñ rë. Rëk ngo geseggi hir gagek begetök rak hir ngaa sën denevong lo degwa bë sir alam tetuhinsën mu.

3 Alam denelë bë genesepa lok sa arëg, lob denevong paya vu hong. Rëk mu ngo genare niwëek begenekwerë maggin gesu nim tebö nerak rë. Besenëk serak ni.

4 Rëk mu sa gagek ti neggëp rak hong nebë: Wirek sën nahën genevong ving mewis lo, og ahëm neving sa pangsen, gač gwëbeng og ma!

5 Wirek og ġenevong ngaa nivesa, rëk gevuu aggata saga ya gegeya ġevës. Om kwam bo nah aggata sën ġenevong wirek lo beġegwérin hong, log gwevong ngaa nabë sën ġevong muġinsën lo. Gaġ nabë su ġegwérin hong rë genama, og sëk natök nök vu hong besebo hong ram vër.

6 Rëk mu huk nivesa ti sënë nahën neggëp vu hong: Genelë Nikolas yi alam hir ngaa nipaya sën denesepa lok lo paya. Lob yiķ sa neħalē hir aggata saga paya ving nebë saga.

7 Nebë saga, om nabë meħöti nenga neggëp, og gengo ġaġek sën Anon Vabuung nér vu Kerisi-yi-alam lo megero! Mehöti sën kesuu ngaa maggin los ngaa nipaya pin lo, og sëk ngogekin yi bega ķele sën ġevong behil medo malad-tumsën lo anon. Ķele sën nare lok Anutu yi huk anon lo.”

Yesu Nér Ġaġek Rak Kerisi-yi-alam Vu Smurna

8 “Log kwevu ġaġek na vu Kerisi-yi-alam vu Smurna hir angër nabë:

Mehö muġinsën los meħö tamusën sën diiķ wirek rëk gwébeng nedo mala-tumsën ggökin lo vong ġaġek sënë yök vu hong bë:

9 Serak maggin los nivanë sën netök vu hong lo ni, beserak ni ving bë devasap höm ngaa-dobbi rot gegenedo paya yön. Rëk mu hong ngaa-yaġek-yi ngahisekë neggëp! Log serak ġaġek sën alam la denenér pelē rak hong lo ni. Alam sënë denenér sir bë sir degwa vu Yuda. Rëk mu su degwaj vu Yuda yön rë, gaġ Satan yō yi alam sir.

10 Nahub teka rë, lok ham rëk gweko vanë, rëk mu ham su newamin jaķ in ngaa saga. Ham gwengo rë! Satan rëk naduu ham la na ķarabus in

seggi ham. Lob ham rëk gwekö maggin los vanë noh vu buk nemadluho. Rëk mü ngo gwevong gev-ing rot, bena berup dok buk sën genadiik lo, lob mém sëk gevong madub nivesa vu hong. Madub saga og yiç sën gemedo malam-tumsën degwata lo.

11 Nebë saga, om nabë mehöti nenga neggëp, og genço gagek sën Anon Vabuung nér vu Kerisi-yi-alam agi! Nabë mehöti kesuu ngaa maggin los ngaa nipaya pin, og diiksën sën netu luu lo su rëk natök vu yi rë, gaç rëk nama verök yi!"

Yesu Nér Gagek Rak Kerisi-yi-alam Vu Pergamum

12 "Log kwevu gagek na vu Kerisi-yi-alam sën denedo Pergamum agu hir angér nabë:

Mehö sën paëp-yu-anil benevu malangeri genevu vahi vahi beware nesoo lok avi lo, vong gagek sënë yok vu hong bë:

13 Serak hong nyég ni bë Satan tu mehö-los-bengö benevong yi huk lok. Rëk genejom sarëg ahon niwëek gayom neyam timu vu sa, gesu genelah sarëg vun rë. Yönöñ, wirek og Antipas nenér sa gagek rangah benedo ving ham. Yo nesepa lok sayeg yönöñ rot. Lob desis yi mediik lok hong nyég sën Satan tu mehö-los-bengö benevong yi huk lok lo. Log lok buk sënë ving, og su gelah sarëg vun rë.

14 Rëk mu sa gagek la neggëp rak hong bë: Hong mehö la vu Pergamum denejom Balaam yi aggata ahon niwëek. Balaam yi aggata lo nebë sënë: Tato aggata-tetuhinsën-yi vu Balak in bë tetuhin alam Israel begevong bengaa nipaya kepë sir. Lob Balak vong balam Israel degga reggu

sën alam vahi denesis medetung tu seriveng vu anutu-kuungsën lo, gevong bedenevong baggëb ving.

¹⁵ Log yiķ hong alam la ving denejom Nikolas yi alam hir gagek nipaya ahon niwëek rot.

¹⁶ Om gegwérin hong. Gak nabë nama, og teka rëk sa hevongin nök vu hong begevong begö vu alam nijpaya saga jak paëp-yu-anil sën vare nesoo lok savig agi.

¹⁷ Om nabë mehöti nenga neggp, og gengo gagek sën Anon Vabuung nér vu Kerisi-yi-alam agi megero! Nabë mehöti kesuu ngaa maggin los ngaa nipaya pin, og sëk bo nos-yagek-yi sën nahën neggp vunsën gwëbeng agi vu yi, log sebo gelöng veroo ti vu yi. Sa ķevu ggev mewis rak gelöng sënë, lob mehö ngwë su rëk jak ggev sënë ni rë. Gak yiķ mehöti sën rëk geko gelöng lo yö timu rëk jak ni.”

Yesu Nér Gagek Rak Kerisi-yi-alam Vu Tuatira

¹⁸ “Log kwevu gagek na vu Kerisi-yi-alam vu Tuatira hir angér nabë:

Mehö sën mala ġahis netum niwëek ata nebë nengwah leleksën, gevaha nebë braas beyö medo nepelibin lo vong gagek sënë yök vu hong bë:

¹⁹ Serak ngaa pin sën genevong lo ni. Serak ni bë ahëm neving alam, log ayom neyam timu vu sa, gegenevong huk pin in bë dok vu mehönon. Serak ni bë genare niwëek in maggin pin sën netök vu hong lo. Serak aggata sën genesepa lok mugin lo ni bë nivesa. Log sën gwëbeng agi, og nivesa rak ya verök yi rot.

20 Rëk mu sa gagek sënë neggëp rak hong bë: Genevong bavëh ti nebë Yesebel nedo ving hong. Avëh sënë nenér bë yi avëh-nenér-gagékrangahsën, rëk mu ma genetahu sa hur lo bë desepa dok baggëb, gedega reggu sën denetung netu seriveng vu anutu-kuungsën lo. Lob netetuhin sir rak ngaa nebë sënë.

21 Rëk sa hevongin bë gérin yi, om sën sa nehalë yi mu genedo buk la, rëk ma genilël bë su gérin yi begeruu demi vu yi baggëb sënë rë.

22 Om gwengo rë! Sëk gevong bavëh sënë navi gesang rot, log ni jak bopata bena megëp jak yi reek hus ading rot. Log maluh lo sën denevong baggëb vu yi lo, nabë su degérin sir bedegeruu demij vu ngaa sën avëh nevong lo rë, og sëk bo vanë bopata los maggin vu sir.

23 Log sengis nalu lo medenadiik geving. Sëk gevong nabë sënë, lob mëm Kerisi-yi-alam pin rëk dejak ni nabë sa neseggi mehönon pin kwaj los ayoj menehero. Gedejak ni nabë sëk bo nyëvewen dok nah vu ham ti ti lo niröp noh vu ngaa sën ham nevong lo.

24 Rëk gwëbeng sa bë nanér vu ham Tuatira vahi sën ham su nesepa lok gagék nipaya agi rë lo nabë: Ham su nesepa lok rë geham su kwamin netök rak ngaa sën denenér bë Satan yi gagék vunsën los degwa lo rë, om sa su rëk gevong huk böp ngwë vu ham rë.

25 Rëk ngaa nivesa pin sën ham nejom lo, og ham ngo najom ahon niwëek rot bena berup dok buk sën sa natök nom lo.

26 Nabë mehöti kesuu ngaa maggin los ngaa nipaya pin, gesepa dok sa aggata rot bena berup

dok sën yi buk nama na lo, og sëk gevong arë böp vu yi benatu alam-yu-ngwë alaj—

²⁷ ‘Lob rëk najom aën dus ti begegin sir jak nabë sën mehöti sis dëg soğek lob puvin teka teka.’

Huk sën sevo vu yi agi, og yik nebë huk sën Amağ vo vu sa in bë sa geigin mehönon lo.

²⁸ Lob sëk bo betuheng Majelëe vu yi,

²⁹ om nabë mehöti nenga neggëp, og genço gagek sën Anon Vabuung nér vu Kerisi-yi-alam agi megero!’”

3

Yesu Nér Gagek Rak Kerisi-yi-alam Vu Sardis

¹ “Log kwevu gagek na vu Kerisi-yi-alam sën denedo Sardis agu hir angër nabë:

Mehö sën ko Anutu yi ngaahur nivesa nemadvahi-bevidek-luu, gejom betuheng nemadvahi-bevidek-luu lok nema lo vong gagek sënë yok vu hong bë: Serak ngaa pin sën genevong lo ni. Denenér hong bë: ‘Kerisi-yi-alam yu ti sënë nedo mala-tumsën’, rëk ma gegetu heljëng rak.

² Om kwedi jak bemalam natum! Hong aggata pin sën nahën neggëp bevongin nadiik na lo, og gebo gadu dok. In ngaa pin sën genevong lo, og sa su halë ti meneggëp niröp rot vu sa Anutu mala rë.

³ Wirek genço Bengö Nivesa sënë, lob geko yok vu hong ggovek ya los kwam vesa. Om kwam bo nah gókin megenajom gagek saga ahon begewerin hong. Nabë su kwedi malam natum rë, og sa hevongin natök nök vu hong nabë alam

sën deneyök hodek lo, log hong rëk dugin buk sën sëk natök nök vu hong lo.

4 Rëk mu hong alam Sardis la, og yö denahën denedo gesu denevong behir tob ningöhek nerak rë. Om sir sënë rëk dejöp tob veroo mewis behe los ana dok ti, in sir alam yohvu.

5 Nabë mehöti kesuu ngaa maggin los ngaa nipaya pin, og sëk jöp tob veroo nabë sënë dok yi, log sa su rëk jesöö arë na dok kapiya-malatumsen-yi rë. Gak sëk nanér arë rangah jak Amag losho yi angër lo malaj.

6 Om nabë mehöti nenga neggëp, og gengo gagek sën Anon Vabuung nér vu Kerisi-yi-alam agi megero!"

Yesu Nér Gagek Rak Kerisi-yi-alam Vu Piladelpia

7 "Log kwevu gagek na vu Kerisi-yi-alam vu Piladelpia hir angër nabë:

Mehö vabuung sogek, sën nevong yoh vu yi gagek besu netetuhin rë lo, negin Davit yi kii sën Yerusalem mewis yi lo. Lob netahinin reping, gemehöti su yoh vu bë behii nah rë. Log nevehii reping, lob mehöti su yoh vu bë tahinin gökin rë. Mehö sënë vong gagek yok vu hong bë:

8 Serak ngaa pin sën genevong lo ni. Om gwelë rë. Sa hebë veluung avi meggëp netök lok malam, lob mehöti su yoh vu bë rëk behii nah rë. Serak ni bë nim wëek teka mu, rëk genesepa lok sa gagek, gesu genelah sarëg vun rë.

9 Log geraç alam sën Satan yi alam sir agi nij bë denenér sir bë sirek alam Yuda. Rëk mu ma! Sir su Yuda rë. Gak sir alam gagek tetuhinsën. Om gwengo rë! Sëk gevong balam saga nam depetev

medegëp dok malam, log dejak ni nabë sahëg neving hong.

10 Ngo genesepa lok sa gagek, lob ngo genare niwëek in ngaa maggin pin sën netök vu hong lo. Nebë saga, om sengo rëk malagin hong rot, lob seggisën sën rëk berup beseggi alam pin noh vu dob pin lo su rëk natök vu hong rë.

11 Sëk natök nök vu hong pevis. Om ngaa sën geko vorot lo, og ngo pasang genapiik vu niwëek. In tum rëk degeko hong madub-kesuusën-yi vër medebo vu mehö ngwë.

12 Nabë mehöti kesuu ngaa maggin los ngaa nipaya pin, og sëk barah yi nabë mudeng in gadu sa Anutu yi dub vabuung ahon. Lob su rëk gevuu dub vabuung gegeto menah dobnë gökin rë. Gaç rëk nama verök yi. Sëk kevu sa Anutu arë jak yi, los sa kevu sa Anutu yi nyëg arë jak yi. Nyëg böp sagi og yik Yerusalem mewis sën sa Anutu rëk gevong megevuu yagek geduk nam lo. Log sëk kevu sengo arëg mewis jak yi geving.

13 Om nabë mehöti nenga neggëp, og gengo gagek sën Anon Vabuung nér vu Kerisi-yi-alam agi megero!"

Yesu Nér Gagek Rak Kerisi-yi-alam Vu Laodisea

14 "Log kwevu gagek na vu Kerisi-yi-alam vu Laodisea hir angër nabë:

Mehö gagek anon degwa sën nenér Anutu yi gagek pin niröp los nenér gagek yönö mu yoh vu buk pin lo vong gagek sënë yok vu hong. Ngaa pin sën Anutu tung lo degwa yi, benér bë:

15 Serak ngaa pin sën genevong lo ni. Serak nim bë su ayom nikul* rë, gesu ayom nikerus rë. Gał bë mëm ngo gemedo nikul ma gemedo nikerus los dahis og mëm!

16 Rëk ma gegenedo vu heng atov, geyik ayom nikerus mahen teka mu. Gał su ayom nikerus rot rë, gesu ayom nikul rot rë. Om sëk namutek hong nom in avig.

17 Log genenér nebë sënë, ‘Sa monë ngahisekë, gesa ngaa ngaa ngahisekë nedo. Sa su narak vu in ngaa ti rë.’ Rëk mu ma, gegenedo paya verök yi, beyoh vu bë alam kwaj paya in hong. Gerak vu in ngaanon rot, gemalam kenod, gegenedo ahëm töksën, gengo genedo dug dug in hong.

18 Nebë saga, om sebo kwa sënë vu hong: Mak mëm gebago goor sën nengwah gga lob tu mewis bemalangeri rak lo vu sa, lob mëm rëk gegorek ngaanon-yagek-yi. Log gebago tob veroo vu sa in kwebu navim jak, in su ahëm natök vu alam benim namum. Gegebaço marasin vu sa in gwetung dok malam, in malam natum begwelë nyég.

19 Nabë sahëg neving alam, og sa navo gagek rak sir benesesor hir aggata. Om kwam bo hong begegwërin hong yönö.

20 Gwelë! Sa nare bayeg nerak genavosek, om nabë mehöti gengo sayeg betatekin ayo, og sëk dok na vu yi bemedo geving yi. Lob sëk ga nos geving yi, gega nos geving sa.

21 Nabë mehöti kesuu ngaa maggin los ngaa nipaya pin, og sëk ngogekin yi bemedo geving sa

* **3:15:** Sën nér bë ayoj su nikul gesu nikerus rë lo, og nér bë su denelëein Kerisi ya yönö rë, gesu denepiık vu yi yönö rë, gał denedo vu heng atov.

jak sa sëa-los-arë, nabë sën sa կesuu ngaa maggin los ngaa nipaya pin wirek, lob sa nado ving Amağ rak yi sëa-los-arë agi.

²² Om nabë mehöti nenga neggp, og gengō gagek sën Anon Vabuung nér vu Kerisi-yi-alam agi megerol!"

4

Denedudek Vu Anutu Vu Yagek

¹ Sënë ggovek, log sa halë veluung avi ti ggëp netök vu yagek. Lob mehöti sën sa hangó aye wirek nebë avuuķ nesu lo nér vu sa ggökin bë, "Gejak nam vavunë sënë rë, lok mëm sëk tato ngaa pin sën rëk natök nam vu tamusën lo vu hong."

² Lob Anon Vabuung verup ggërin sa niwëek avuti, lob sa halë sëa-los-arë ti nedo yagek, lob Mehö lo rak nedo sëa sënë.

³ Sa halë Mehö sën nedo rak sëa agi ni nebë gelöng sekwahek veroo malangéri los gelöng kök rubi, log marubggii ti varah tetup lok yi sëa, lob sa halë gemedo nepelibin nebë gelöng nimewis emeral.

⁴ Log sëa-los-arë mehödahis-bevidek-lubeluu nedo tetup lok sëa-los-arë böp sënë, lob alam ggev mehödahis-bevidek-lubeluu rak denedo sëa sagi. Ggev lo sënë deröp tob veroo, gedetung madub goor rak yuj.

⁵ Davës nevër rak sëa-los-arë sënë menejëh ya, log dedun neraķ, gevakuvek netetap. Log detaggi dee nemadvahi-bevidek-luu mevare denetum lok sëa sënë mala. Nengwah sënë og yik Anutu yi ngaaahur nivesa nemadvahi-bevidek-luu.

6 Log ngaa ti nebë loo benedo lok sëa-los-arë sënë mala. Ni nebë garas malangeri soğek sën denenër arë nebë kristel lo bemala rangah rot.

Log ngaa lubeluu denedo malaj-tumsën medenedo lok vuhen, lob detetup lok sëa-los-arë sënë medenare, gemalaj gahis ngahisekë vunin malaj los yuj gemu.

7 Ngaa sën nedo mala-tumsën netu muginsën ni nebë reggu bög layon. Log ngaa sën netu luu ni nebë burmakau maluh bög ti. Log ngaa sën netu löö mala nebë mehönon. Log ngaa netu lubeluu ni nebë tug bögata sën nevëeng vavunë lo.

8 Ngaa lubeluu sën denedo malaj vesa lo banisej nemadvahi bevidek ti ti yoh vu sir. Log malaj gahis ngahisekë nedo ggérin anoj pin gebanisej pin ving. Lob denevong raro buk gerangah bë:

“Niwëük pin neggëp vu Mehöbög Anutu. Yi mehö vabuung, yi mehö vabuung, yi mehö vabuung. Yö nedo wirek, benedo gwëbeng, gerék nam.”

Gesu denesewah rë.

9 Ngaa la sën denedo malaj-tumsën agi, denenër Mehö sën nedo rak sëa-los-arë benedo malatumsën degwata los degwata lo rangah. Log denekö arë rak, gedenepisek in yi, gayoj netee yi vu yi. Log yoh vu buk, og yik ngaa lubeluu sën denedo malaj-tumsën agi denevong raro nebë sënë.

10 Lob alam ggev mehödahis-bevidek-lubeluu sën denepetev medeneggëp lok Mehö sën nedo rak sëa lo mala medenekö yi rak. In Mehö sënë nedo degwata los degwata.

11 Log denetë hir madub goor ya meto nedo lok mala, gedenenër bë:

“Oo Mehöböp, he Anutu hong.
 Geyoh vu rot bë alam pin denanër nim wëæk
 rangah,
 los degeko arëm jak,
 gedegurek nim wëæk babu.
 In ngo ǵetung ngaa pin.
 Ngo ǵetung ngaa yoh vu kwam,
 lob anon rak,
 lob ngaa pin sagi nedo rot begwëbeng.”

5

*Jon Lë Kapiya Ti Sën Dejegwi Rak Kele Niķegwi**
Bemir Rot

¹ Log sa halë Mehö sën nedo rak sëa-los-arë lo jom
 kapiya ti lok nema vesa, begagek neggëp rak vahi
 vahi. Log devevir bedemir rak kele niķegwi* lok
 len nemadvahi-bevidek-luu, bekanaķ rak neggëp
 kele niķegwi*.

² Log sa halë angër los niwëæk ti genetahi bëpata
 bë, “Mehö re yö nivesa rot, beyoh vu bë napuvin
 kele niķegwi* in kapiya sën agi gegepuh-a?”

³ Rëk mehö ti su nivesa menedo yağek, ma nedo
 dob, ma nedo dob gebinë, in bë gepuh kapiya sënë
 benatevin rë.

⁴ Sa halë gesu detök vu mehöti beyoh vu bë
 gepuh kapiya sënë genatevin rë. Lob sayog mag-
 gin besesu rot.

⁵ Rëk ggev ti nér vu sa bë, “Su gengu! Gaķ
 gwengo rë! Reggu bëp layon sën yi degwa vu
 Yuda geverup lok Davit-yi-mewis nebë sën meġen
 neggol lok kele degwa lo nedo. Mehöti sënë kesuu
 Satan los ngaa dob yi pin. Om yi sënë yoh vu bë

rëk napuvin kele niķegwi* nemadvahi-bevidek-luu sagi na in ķapiya sēnē gegepuh.”

Jon Lë Sipsip Nalu

⁶ Log sa halë Sipsip Nalu ti nare, rëk ni nebë sēn desis mediik tu seriveng. Nare lok sëa-los-arë sēnē gengaa lubeluu sēn denedo malaj-tumsën agi losho alam ggev lo vuhenh atov. Vis nemadvahi-bevidek-luu, gemala ģahis nemadvahi-bevidek-luu. Mala ģahis sagi og yiķ Anutu yi ngaahur nivesa nemadvahi-bevidek-luu sēn Anutu vong sir ya meyoh vu dob pin lo.

⁷ Lob mēm Sipsip Nalu sēnē ya meko ķapiya sēnē lok Mehö sēn nedo rak sëa-los-arë lo nema vesa.

⁸ Ko ķapiya sēnē ggovek ya, log ngaa lubeluu sēn denedo malaj-tumsën agi losho alam ggev mehōdahis-bevidek-lubeluu sēnē depetev medeneggēp lok Sipsip Nalu mala. Alam ggev pin deko ngaa-sengii-yi ni nebë gita, los gabum goor yoh vu sir pin. Log kabang reggu nivesa pup gabum pin ayoj. Yiķ sēnēk Anutu-yi-alam hir jomrakšēn.

⁹ Log devong raro mewis ti nebë:
“Geyoh vu rot bē gweko ķapiya
beğenapuvin kele niķegwi* sēn neggērin lo.
In desis hong megediik tu seriveng,

lob gebago mehōnon yom vu Anutu rak nim
kök.

Yonon, gebago alam lok mehōnon degwaj pin,
gelok ayej ti ti pin,
gelok dob ti ti pin.

¹⁰ Gegevong bedetu hil Anutu-yi-alam-deneko-seriveng

los detu yi alam-los-bengöj
in denatu ala bedegegin dob.”

Deko Sipsip Nalu Arë Rak

11 Log sa malag yah nelë, lob sa hango angér ngahisekë rot ayej. Sir ngahisekë rot nebë sën andet milion (100,000,000) gengahisekë rot rak neggëp mehömehö medenare tetup sëa-los-arë sënë gengaa la sën denedo malaj-tumsën lo los alam ggev.

12 Log devong raro bögata bë:
 “Sipsip Nalu sën desis mediik tu seriveng lo,
 yoh vu rot bë geko arë bögata rot,
 gengaa nivesa vesa pin, gekwa nivesa, geni-wëëk bögata.

Yi yö yoh vu rot bë mehönon pin degeko arë jak,
 gedenanér niwëëk los arë bögata rangah,
 gedenapisek in yi.”

13 Log sa hango ngaa aggagga pin sën Anutu tung lo ayej rak ving. Ngaa sën denevëëng ggëp yagek babu lo, gengaa sën deneyoh dob lo, gengaa sën deneggevek dob gebinë lo, gengaa sën deneggëp lok loo lo, bayej rak medenér bë:

“Mehö sën nedo rak sëa-los-arë lo luho Sipsip Nalu,
 hil gako luho arëj jak na vavunë, barëj bögrot,
 genij kapiik los niij wëëk gëp degwata los degwatal!”

14 Log ngaa lubeluu sën denedo malaj-tumsën lo deyogekin bë, “Yönon!” Lob alam ggev depetev medeneggëp lok luho malaj medeneko arëj rak.

6*Sipsip Nalu Puvin Kele Niķegwi* Nemadvahi-bevidek-ti Vēr In Kapiya*

¹ Log sa halë Sipsip nalu nejom kapiya sën kele niķegwi* nemadvahi-bevidek-luu jegwi ahon lo, lob puvin ti ya. Lob sa hango ngaa sën denedo malaj-tumsën lo ti vengwēng, lob aye vong bë vakuvek tetap, benér bë, “Genam!”

² Log sa malaġ yah lok pevis besa halë hoos veroo ti, lob mehöti sën rak nedo lo ko vasöl. Detung madub ti ni nebë madub sën denevong vu alam sën denevong begö medenekesuu lo rak yi. Log ya rak, lob vong begö mekesuu, lob yö arë in bë kesuu begö ngahisekë.

³ Log Sipsip Nalu puvin kele niķegwi* sën netu luu lo, lob sa hango ngaa sën denedo malaj-tumsën lo ngwē sën netu luu lo nér bë, “Genam!”

⁴ Lob hoos ngwē verup beniviis kök. Lob mehö sën rak nedo lo ko niwëēk bōpata rot in bë geķo mamer vēr in alam vu dob gedengis sir vewen vewen medenadiik. Nebë sënē om devo paēp-yuanil bōpata ti vu yi in bë gevong huk sënē.

⁵ Log Sipsip Nalu puvin kele niķegwi* ngwē sën netu lõõ lo, lob sa hango ngaa sën denedo malaj-tumsën lo ti sën netu lõõ lo nér bë, “Genam!” Lob sa malaġ yah lok pevis besa halë hoos veriik ti. Lob mehö sën rak nedo lo ko ngaa veviisen sën hil galë maggin jak lo ti lok nema.

⁶ Lob sa hango ġagek ti yam lok ngaa lubeluu sën denedo malaj-tumsën agi vuħeng benér bë, “Gebago alam hir huk jak nos yö meris mu. Gw-evong nos wit* dēg mahen teka sën noh vu buk

timu lo dok nah hir huk buk timu yi. Log gwevong nos barli* dëg mahen teka löö mu dok nah hir huk buk timu yi. Rëk mu su gebasap wël* sën denevesi nos rak lo los wain!”

⁷ Log Sipsip Nalu puvin kele niķegwi* sën netu lubeluu lo, lob sa hango n̄gaa sën denedo malajtumsen lo ti sën netu lubeluu lo n̄er bë, “Genam!”

⁸ Log sa malag yah, lob sa pevis behalë hoos nisangsang ti. Log mehö sën rak nedo lo arë nebë Diiksen. Lob Alam-diiks-en-hir-nyëg ketivin yi beneyam. Lob luho deko nij wëek bëpata rot yoh vu bë debasuh alam vu dob na yu lubeluu bedengis yu ti. Luho rëk dengis sir jak begö medenadiik, gejak meyip, gejak niraksam aggagga, gejak reggu bemën aggagga.

⁹ Log Sipsip Nalu puvin kele niķegwi* sën netu nemadvahi lo, lok sa halë alam heljëng la anoj nedo Anutu yi jepö degwa. Alam sënë dejom Anutu yi gagek ahon niwëek wirek bedenenër rangah, lob alam sën denelë sir paya lo desis sir medediik.

¹⁰ Lob anoj sënë denër bëpata ya bë, “Oo Mehöbëp sën getu he alamin lo, genedo vabuung, gehong aggata pin niröp rot! Nangërek rëk mëm gwevong gagek vu mehönon pin sën denedo vu dob agi begebo dok nah he nimin kök vu sir-a?”

¹¹ Lok devo tob veroo ading lok yah sir ti ti, log denër vu sir bë, “Ham najom ham ahon bemedo dus teka geving rë. Gedengis ham vahi sën yiķ ham nevong huk timu lo los ham arimin sën Kerisi-yi-alam lo vahi geving nabë sën desis ham

* **6:6:** Nos mahen ti nebë padi los wit, rëk mu yö agga ngwë teka

agi. Balam sën Anutu ggooin sir rak lo pin degovek na rë. Lok mëm Anutu rëk bo dok nah ham nimin kök.”

¹² Log Sipsip Nalu puvin kele niķegwi* sën netu nemadvahi-bevidek-ti lo, lob sa malag yah lok sa halē gejemapi bopata ggee rak dob. Log hes ggérin yi bemalakenu rak nebë sën tob veriik. Log kwev mala kök lok los dahis nebë hil nid kök.

¹³ Log betuheng vu yagek depelubin medeyam dob nebë sën sang neggee rak kele banon nerurin to lo.

¹⁴ Log yagek mala maya nebë sën devevir kanyë in denaduu na. Log kedu pin los kedu loo vuheng devuu bej gedesejun medeneya.

¹⁵ Log alam-los-bengöj vu dob los alam bōp bōp, galam-begö-yi alaj sën denegin sir lo, galam-los-bengöj ggoreksën, galam los nij wëek, galam pin sën alaj debago sir medetu hir ngaa meris lo, galam pin sën yö denegin sir lo, og sir pin devun sir medenedo lok waak jeggin jeggin vu dob gebinë, gedenedo lok pekë len lok kedu babuj.

¹⁶ Lob denetahi vu kedu pin los ġelönġ bë, “Ham kwedub benam jak medo he begwérin he in Mehö sën rak nedo sëa-los-arë agu luho Sipsip Nalu, in luho ahëj sengën.

¹⁷ In luho hir buk bopata sën ahëj sengën medebo dok nah ngaa nipaya nyëvewen lo gwëbeng tök yam ggovek ya, lob re yoh vu bë bare mekesuu ngaa sënë?”

¹ Ngaa pin sënë gbovek, log sa halë angër lubeluu denare lok dob nenga lubeluu, bebare denejom dob yi sang lubeluu ahon in bë su degevë dob, ma degevë loo, ma degevë կele rë.

² Log sa halë angër ngwë vu sën hes mala neverup lo merak meyam. Ko Anutu sën nedo mala-tumsën lo yi կanaq sepa, log tahi ya niwëek vu angër lubeluu sën deko niwëek bopata rot in debasap dob los loo lo bë,

³ “Ham su pevis megwewong paya vu dob, ma loo gekele lu ngaa rë. Gak he gebë he Anutu yi կanaq jak yi hur lo dabaj namugin rë, lok mëm ham gwevong.”

⁴ Log sa hango alam sën deneko կanaq rak dabaj lo bë sir 144,000 deyam vu alam Israel degwaj pin.

⁵ Sir 12,000 vu Yuda yi mewis,
log sir 12,000 vu Ruben yi mewis,
log sir 12,000 vu Gat yi mewis,

⁶ log 12,000 vu Aser yi mewis,
log sir 12,000 vu Naptali yi mewis,
log sir 12,000 vu Manase yi mewis,

⁷ log sir 12,000 vu Simeon yi mewis,
log 12,000 vu Levi* yi mewis,
log sir 12,000 vu Isakar yi mewis,

⁸ log 12,000 vu Sebulun yi mewis,
log sir 12,000 vu Yosep yi mewis,
log sir 12,000 vu Benyamin yi mewis.

Besir pin deko Anutu yi կanaq rak dabaj.

Alam Yu Böpata Rot Dejom Rak Vu Anutu

⁹ Ngaa pin sënë gbovek, log sa malag yah. Lob sa halë alam ngahisekë rot desupin sir medenedo, rëk mu mehöti su yoh vu bë natevin sir rë. Alam

sënë deyam vu mehönon pin, gedeyam vu dob pin, gevü mehönon degwaj ti ti lo pin, gevü ayej agga ti ti lo pin. Beyam denare sëa-los-arë mala ggëp Sipsip Nalu mala. Deröp tob veroo adingsekë, gedeko kapah bék ris lok nemaj,

¹⁰ gedereseeh rur bë:

“Hil gako Anutu sën nedo rak sëa-los-arë lo luho
Sipsip Nalu arëj jak.

In luho deko hil yom lob gwëbeng hil nado
nivesa!”

11 Log angër pin denare tetup sëa-los-arë los alam
ggev losho ngaa lubeluu sën denedo malaj-tumsën
lo ving. Lob depetev medeneggëp lok luho malaj
bedebë dabaj rak dob gedeneko Anutu arë rak

¹² medenenér bë:

“Yönon rot!

Hil gako hil Anutu arë jak,

behil nanér niwëëk los arë bëpata rangah!

Kwa nivesa pin neggëp vu yi,

lob hil kwad vesa vu yi behako arë rak!

Arë bëpata rot geyi Mehö niwëëk ata,

gengaa pin sënë yö neggëp vu yi degwata los
degwata!

Yönon rot!”

Alam Sën Hir Nivanë Maya Gwëbeng

¹³ Lob ggev ti lok tepék vu sa bë, “Alam sën deröp
tob veroo agi mak sir re lo? Deyam vu tena?”

¹⁴ Lok senér yah vu yi nebë sënë bë, “Sa
Mehöbëp, sak dugin. Gak mu mëm hong mu ngo
gerak ni.” Lok nér yom ggökin vu sa bë, “Alam sënë
deko maggin los vanë bëpata rëk denare nij wëëk,
om deripek hir tob lok Sipsip Nalu nikök beveroo
rak.

15 Nebë sënë,
om sën denare Anutu yi sëa-los-arë mala.
Lob denevong tavë vu yi buk gerangah loķ yi
dub vabuung.
Gemeħö sën nedo rak sëa-los-arë agi yō ti rëk medo
geving sir megegin sir.

16 Su rëk denadiikahëj nah gökin rë,
gesu rëk ayoj bev in bël nah gökin rë.
Hes su rëk beek dok navij rë,
gengaa ti su rëk bev jaķ navij rë.

17 In Sipsip Nalu sën nedo rak sëa-los-arë lo rëk natu
hir meħö sën malain sir,
begeko sir na bël veyë bedenanum bël mala-
tumsën-yi.
Log Anutu rëk jevu malaj bël,
gesu rëk dengu nah gökin rë.”

8

Sipsip Nalu Puvin Kèle Niķegwi Sën Netu Nemadvahi-bevidek-luu*

1 Log Sipsip Nalu puvin kèle niķegwi* sën netu nemadvahi bevidek luu lo, lob ngaa pin vu yagek deduj ma gesu denevengwëng rë yoh vu awa nyēngelë ma ngaa ti.

2 Ggovek loķ sa halë angér nemadvahi-bevidek-luu denare ggëp Anutu mala, gedeneko avuuk nemadvahi-bevidek-luu loķ nemaj yoh vu sir.

3 Log angér ti verup nare loķ Anutu yi jepö degwa. Lob ko gabum goor gedevo kabang ngahisekë vu yi in besi seriveng bereggū nivesa berup na tagwavek dok Anutu-yi-alam pin hir jomraksën. Besi seriveng jaķ Anutu yi jepö sën

desemu rak goor yö meris menare lok Anutu yi sëa-los-arë mala lo, in reggu na.

⁴ Lob kabang aru reggu nivesa sënë los Anutu-yi-alam hir jomraksam pin devo sir vër in angër nema, gedeya vavunë beya deverup Anutu mala.

⁵ Lok angër ko gabum-aru-reggu-nivesa-yi bekö nengwah sën ggëp nelelek lo vu jepö bepup gabum, log të luk ya dob. Log pevis bevakuvek tetap bededun rak, lob davës vër meya, log jemapi ggee.

Angër Lubeluu Devë Avuuķ

⁶ Lob angër nemadvahi-bevidek-luu sën dekö avuuķ nemadvahi-bevidek-luu lo dero sir in bë degevë.

⁷ Lob angër muginsën vë yi avuuķ, lob hob lulanon los nengwah sarömin yi ving kök bekeseh luk ya dob. Lob devo den lok dob los kele ya yu löö, lob nengwah gga dob yu ti, gekele yu ti. Log vos ris ni mewis pin, og nengwah gga ving.

⁸ Log angër netu luu vë yi avuuķ lob nengwah böp ti nebë sën kedu böp ti tum lok, beya meto meluk ya loo, lob vasuh loo ya löö. Ti kök rak nebë mehönon nij kök geluu denedo nivesa.

⁹ Lob ngaa malaj vesa pin sën deneggëp lok loo kök agi dediik geyu luu denedo nivesa. Log yağ pin ving nebë saga, yu ti ya devong paya geloo rehöö sir, geyu luu denedo nivesa.

¹⁰ Log angër sën netu löö lo vë yi avuuķ, lob betuheng böpata ti tum lok meluk vu yağek meya betum nebë dee sën denetaggil, bevës meya. Lob vasuh bël pin vu dob ya yu löö. Vës meto meluk ya

bël ata los bël veyë yu ti lob vong paya vu, geyu luu nahën denedo nivesa.

¹¹ Denenér betuheng sënë arë nebë Marasin Ni-mengëes, lob bël yu ti sagi ni mengëes rak. Lob alam ngahisekë sën denenum bël agi, og sis sir medediik ya.

¹² Log angër sën netu lubeluu lo vë yi avuuķ, lob hes los kwev, gebetuheng pin devasuh sir ya len lõö lõö. Lob lej ti ti malaj kenu lok yoh vu sir gelej luu luu netum. Log devo den lok rangah ya lõö ving. Lob len ti mala vahis lok ya verök yi gelen luu og rangah. Log buk len ti yiķ mala vahis lok nebë saga ving, gelen luu og betuheng los kwev denetum.

¹³ Log sa halë tug böpata ti nevëëng meneyoh yagek babu. Lob sa hangó ngeek bë, “Wöp-o! Wöp-o! Wöp-o! Gëpin alam sën denedo dob agi! In angër lõö denahën bedenevongin bë degevë avuuķ gemëm maggin natök nam vu mehönon!”

9

Angër Netu Nemadvahi Vë Avuuķ

¹ Angër netu nemadvahi vë yi avuuķ, lob sa halë gebetuheng ti kehulek vu yagek metök meyam dob. Lob devo kii asoreng böpata sën adingsekë rot lo yi vu yi.

² Tahinin asoreng sënë, lob aru rak verup nebë sën nengwah böpata ti aru. Lob aru sën rak verup asoreng agi bom hes los nyëg bemala vahis lok.

³ Lob gab ngahisekë nebë sepaak devo sir vër in aru sënë gedeluk ya dob. Lob nij wëæk nebë veveeyagék böp nij wëæk medenevong rii rak mehönon.

⁴ Rëk deko ǵagek bë su debasap vos ris ma ngaa nimewis aggagga sën nekip vu dob agi, ma կele ti rë. Gaǵ mém dekevoh alam sën Anutu yi կanań su neggëp rań dabaj rë lo na,

⁵ gedebo vanë vu sir nabë sën veveeyagek böp. Denegga mehönon medenevo vanë vu sir lo noh vu kwev nemadvahi, rëk mu su dengis mehönon medenadiik.

⁶ Dok buk sënë og mehönon rëk desero aggata diiksën yi, rëk nama gesu rëk denatök jak rë. Rëk ahëj geving nabë denadiik, rëk mu diiksën rëk beya in sir.

⁷ Sa halë sepaak lo nij nebë hoos sën denero in bë na degevong begö jak lo. Log detung ngaa ti nebë madub goor rań yuj, log malaj nebë mehönon malaj.

⁸ Log yuj belek ading nebë avëh yuj, genevuj nebë reggu böp layon nevuj.

⁹ Log devanuh aén ahë petes ggérin newaj nebë կelenavi, gebanisej nekelö bögata nebë sën hoos denedadii karis ngahisekë medeneserög medeneya begö lo.

¹⁰ Log husej nebë veveeyagek hus. Lob hir begö sën degelu mehönon jak lo neggëp husej, om rëk degelu mehönon jak noh vu kwev nemadvahi benavij gesang böpata.

¹¹ Hir mehö-los-bengö og yiń angër sën negin asoreng sën luk meya rot gahë degwa ma lo. Denenér angër sënë arë lok Hibru ayej bë Abadon, geGrik ayej nebë Apolyon. Log hil pekwë dok ayed nabë Mehö-kevohsën-nëaa-pin.

¹² Maggin böp muginsën yi ggovek ya, geham gwengo rë! Maggin luu nahëń neggëp bevongin

natök nam.

Angër Netu Videk-ti Vë Avuuk

¹³ Log angër netu videk-ti vë yi avuuk, lob sa hango mehöti aye yam lok vis lubeluu sën denedo jepö goor nyëketu lubeluu benedo lok Anutu mala lo.

¹⁴ Benér yam vu angër sën nejom avuuk netu videk-ti lo bë, "Kwevelekin angër lubeluu sën deduu sir rak sëng medenedo bël ata Yupretis lo vër medena."

¹⁵ Lob kevelekin angër lubeluu sënë vër in bë na debasuh mehönon na yu löö, lob dengis yu ti medenadiik. Detung angër lo sënë wirek, bemedo denegin hes mala sënë los buk sënë, gekwev sënë, geyik ta sënë, in bë degevong hir huk sënë.

¹⁶ Lob sa hango bë hir alam-begö-yi sën denerak hoos lo sir yoh vu 200 milion.

¹⁷ Lob sa nig nebë sën sa pesep behalë hoos lo sënë los alam sën denerak lo. Deröp ngaa nebë kelenavi ggërin newaj, benikök nebë nengwah leleksën, geniraru nebë yagek, genisangsang nebë ahoq kedë. Geyuj nebë reggu böp layon. Lob nengwah daggen los aru, gezelöng salpa* sën netum lo, rak verup avij begelu yi meya.

¹⁸ Lob desis mehönon sën devasuh rak yu löö lo yu ti rak ngaa nipaya löö sënë medediik. Yik nengwah daggen los aru ga, gelöng salpa* sën tum berak deverup hoos avij lo.

¹⁹ Hoos sënë nij wëek neggëp ggëp avij los husej. Husej nebë nyël geyuj neggëp medenegga mehönon rak.

²⁰ Rëk mu mehönon vahi pin sën su dediiq rak ngaa nipaya löö agi rë lo, og su deggërin sir

bederuu demij vu ngaa sën denesemu rak nemaj lo rë. Yonon, su denevuu sën denedudek vu memö los anutu-kuungsën sën yö denesemu rak goor los seriva, gebraas los gelöng, gekele lo rë. Ngaa sënë su deyoh vu bë degelë nyëg los degengo gagek, gedena rë.

²¹ Log mehönon vahi sënë denesis mehö la medenediik, gedenevong parahek, gedenevong baggëb, gedeneggodek ngaa jeggin jeggin, rëk su deggerin sir mederuu demij vu ngaa sënë ving rë.

10

Angër Vo Kapiya MeJon Gga

¹ Sënë ggovek, log sa halë angër niwëëk ata ti luk vu yagek meyam. Bom yi lok beggob, gemarubggii buu lok yu. Log mala netum nebë hes, gevaha netum nebë mudeng sën nengwah gga bemedo netum rak lo.

² Jom kapiya mahen teka lok nema, lob puh yi beneggëp. Log varah vaha vesa rak loo gevaha këj nare rak dob.

³ Log vong aye bëpata nebë sën reggu bëp layon nengeek lo, log vakuvek nemadvahi-bevidek-luu detetap bedevengwëng lok yö ayej.

⁴ Vakuvek nemadvahi-bevidek-luu sënë devengwëng ggovek, lob sa hevongin bë kevu ayej sënë. Rëk sa hangó mehöti nér aye yam vu yagek bë, “Vakuvek nemadvahi-bevidek-luu sën detetap lo hir gagek, og genajom ahon meyö gëp dok yum mu, gak su gekwevu!”

⁵ Log angër sën sa halë genare rak loo los dob lo, varah nema vesa rak ya yagek,

6 genér yönö vavunë rak Anutu sën nedo malatumsën degwata los degwata lo arë. Yik Anutu sënë sën tung yağek los ngaa pin sën denedo lok lo, getung dob los ngaa pin sën denedo lok lo, getung loo los ngaa pin sën deneggëp lok lo. Log angér nér bë, “Buk vongin govek na pehi sënë. Anutu su rëk gegin nah gökin rë.

7 Gaç nabë angér netu nemadvahi-bevidek-luu gevë avuuç jak gëp hus baye jak, og Anutu rëk gevong beyi ngaa sën neggëp vunsën wirek lo anon jak. Nabë sën nér lok Bengö Nivesa sën vo vu yi hur-denenér-gagék-rangahsën lo wirek lo.”

8 Log mehö sën aye yam vu yagek mesa hangó lo, nér vu sa ggökin bë, “Gena gwekö kapiya sën yö puh yi meneggëp lok angér sën nare rak loo los dob lo nema.”

9 Lob seja vu angér mesenér vu bë, “Gebo kapiya mahen teka saga vu sa.” Lok nér vu sa bë, “Gwekö nök begegwa. Saga rëk nengën rot vu avim nabë beggoh. Rëk mu ahëm kevus og rëk mengëes vu.”

10 Angér nér ggovek, log sa hako kapiya mahen teka sënë vér lok nema beha. Lob nengën rot lok savig nebë beggoh. Lok tum sa hengon ya, lob nimengëes rot vu sahëg kevus.

11 Lob denér vu sa bë, “Genanér Anutu yi gagék rangah nah gökin jak ngaa sën rëk natök vu alam ngahisekë vu dob ngahisekë, gayej ngahisekë, gevu alam-los-bengöj ngahisekë geving lo.”

11

Mehö Luu Denér Gagek

¹ Devo ngesing ti ni nebë atoheng vu sa in bë sa tahöö ngaa jak, gedenér vu sa bë, “Kwedi getahöö Anutu yi dub-vabuung-böp ayo vabuung los jepö, gegeenatevin alam sën denesupin sir lok lo geving.

² Rëk mu dub-vabuung-böp yi telig sën neyom dobnë lo, og su getahöö, gač gwevuu menök gëp. In telig sagak alam dahis hir ngaa, om rëk debarah vahaj dok nyëg vabuung böp Yerusalem na menoh vu kwev mehödahis-luu-bevidek-luu.

³ Lob sék bo niwëek böpata rot vu mehö luu, gegevong luho na denanér sa gagék rangah. Luho rëk degevëh bëek nabë tob, in detato vu alam nabë degérin sir nah vu Anutu log denanér sa gagék rangah noh vu buk sën 1,260 agi.”

⁴ Luho nebë kèle oliv* vaha luu. Log luho nebë ram luu bedenare lok alam pin vu dob hir Mehöböp mala.

⁵ Nabë mehö la degevongin nabë degevong paya vu luho, og nengwah rëk jak berup luho avij bega sir sën denelë luho paya lo. Yonon rot, mehöti bë gevongin nabë kevoh luho na, og rëk nadiük jak ngaa sënë.

⁶ Luho nij wëek böpata rot neggëp beyoh vu bë degérin yagek gehob nama noh vu buk sën luho denanér Anutu yi gagék rangah lo. Log luho nij wëek böpata rot neggëp beyoh vu bë depekwë bël pin natu kök nabë mehönon nij kök, gedebasap alam vu dob jak ngaa nipaya aggagga. Noh vu buk pin sën nabë luho kwaj bo nabë degevong lo, og luho deyoh vu bë degevong.

⁷ Luho degovek huk sën denanér Anutu yi gagék rangah agi na, log mëm reggu bemën böpata ti rëk vu asoreng sën luk ya rot gahë degwa ma lo, mejak

nam vavunë belööho dengis sir. Lob rëk kesuu luho bengis luho beluho denadiik.

⁸ Lob luho navij rëk dok gëp nyëg böp sën hil nepeggirin gagek rak bë Sodom los Ejep lo yi aggata böp. Yık nyëg böp saga sën desis luho hir Mehöböp rak kelepeko* lok wirek mediik lo.

⁹ Alam la rëk vu navij agga ti ti pin, gevü mehönon degwaj pin, gevü ayej agga ti ti pin, gevü dob pin, berék degelë luho nij hel gëp noh vu buk löö benyëngelë. Log su rëk dengogekin mehö la bededev luho nij hel rë.

¹⁰ Lob alam vu dob sënë rëk kwaj vesa in luho dediik, lob rëk dedöö gedega nos böp, gedebo kupek nyëmasen vu sir vewen vewen. In alam-denenér-gagek-rangahsën luu sënë denevo vanë pangşen rot vu alam pin vu dob wirek.

¹¹ Lob buk löö benyëngelë ggovek ya, lok Anutu vong saheng mala-tumsen-yi lok ya luho ayoj. Lob luho dekedi rak bedenare. Lob mehönon sën delë luho lo kenuj verup bedeggöneng böpata rot.

¹² Lob köök niwëek ti yam vu yagek vu luho bedengo bë, "Melu jak nam vavunë sënë." Lob beggob ko luho meraç ya yagek galam sën denesis begö vu luho lo, delë bë luho derak medeya.

¹³ Log pevis bejemapi ggee böpata, lob nyëg böp saga len ti mala ma, geyik len nemadvahi-bevidek-lubeluu nahën denedo. Lob jemapi sënë sis alam 7,000 medediik. Galam vahi sën nahën denedo vesaj lo deggöneng böpata rot bedeko Anutu sën yagek ala lo arë rak.

¹⁴ Maggin böp netu luu sënë ggovek ya. Geham gwengo rë! Buk su rëk hus ading rë, gak maggin netu löö yık vongin berup pevis.

Angër Netu Nemadvahi-bevidek-luu Vë Avuuk

¹⁵ Log angër netu nemadvahi-bevidek-luu vë yi avuuk, lob mehö la ayej rak vu yağek medetahi niwëæk bë:

“Hil Mehöböp tu dob pin hir Mehö-los-bengö ggovek ya,
geyi mehö sën ggooin rak in bë geço hil nah lo
tu Mehö-los-bengö ving nebë saga,
berék medo gegín mehönon pin degwata los
degwata!”

¹⁶ Lob alam ggev mehödahis-bevidek-lubeluu sën denedo rak hir säa lok Anutu mala lo depepetev medeneggëp lok Anutu mala bedepeka dabaj rak dob gedeko yi rak niwëæk,

¹⁷ medenér bë:

“Oo Mehöböp Anutu, niwëæk pin neggëp vu hong.
Genedo gwëbeng, gengo genedo yö vu
muginsën.

Geço nim wëæk böpata ggovek ya,
begetu mehönon pin alaj vorot bemedo
genegein sir.

¹⁸ Alam dahis pin ahëj sengën, rëk gwëbeng,
og ahëm sengën tök yam rangah ggovek ya.

Log buk sën alam-diiksën denatök nam rangah
megwengo hir gägek lo yik sënë.

Gebuk gwëbeng sënë, sën gebo nivesa
nyëvewen vu hong hur alam-denenér-
gägek-rangahsën lo,
gevu hong alam lo,
gevu alam pin sën deneggöneng gedeneg-
gurek babum lo.

Kë! Sir sën yuj ading lo, gesir sën alam meris lo
ving.

Buk yam ggovek ya in bë gekwevoh alam sën denevasap ngaa vu dob lo na!"

¹⁹ Denér ggovek, log Anutu yi dub vabuung sën nedo yagek lo tatekin yi, log keröng-horek-yi nedo rangah lok ayo vabuung sogek. Yiğ keröng sagi sën Anutu joo gagek vu alam Israel wirek meneggëp lok lo. Lob davës vér behang meya, log dedun rak, lob vaküvek tetap gedob lönгин, log hob lulanon lev ata.

12

Avëh Luho Ngaa Böpata Ti Nebë Karob

¹ Lob ngaa tahutahu-yi böp ti tök yam rangah ggëp yagek, nebë sënë: Avëh ti nedo, beröp hes mala lok navi nebë tob gerak nare kwev. Log tung betuheng nemadluho-bevidek-luu rak yu nebë madub.

² Log nalu lok, lob medo nevimeng in bë geko, rëk vanë nehev rak yi pangşën rot.

³ Log ngaa tahutahu-yi ngwë tök yam rangah ggëp yagek. Ngaa sagi nebë sënë: Karob böpata ti neggëp. Navi kök geyu nemadvahi-bevidek-luu, gevis nemadluho. Lob tung mehö-los-bengö yi madub nemadvahi-bevidek-luu rak yu pin.

⁴ Log hus sekee betuheng yu ti vu yagek betë yam dob. Geyik betuheng yu luu mu nedo yagek. Log karob böpata sënë ya nare lok avëh sën nevimeng lo mala, in bë geko nalu geto lob ga.

⁵ Lob avëh ko nalu maluh. Hur mahen sagi sën rëk najom aën dus ti megegin mehönon pin jak lo. Lob avëh ko nalu ggovek, lob deko rak ya vavunë pevis, bedeke ya vu Anutu los yi sëa-los-arë,

6 log avëh sënë veya meya nyëg-yumeris. Anutu ro yi nyëg vu sagu in bë degegin yi bedebo nos vu yi noh vu buk 1,260 sagi.

7 Lok begö bopata verup vu yagek. Anger hir ggev Mikael losho yi anger vahi devong begö vu karob bop, om karob bop losho yi anger lo denevong begö lok yah vu sir.

8 Rëk mu Mikael losho yi anger dekesuu sir medetii sir ya in yagek.

9 Karob bopata sënë luk yam dob, yik marub sën yö neggp vu nyëdahis lo lob denenér arë nebë Memö Nipaya, geSatan. Sën netetuhin mehönon pin vu dob lo. Detë yi ya dob lob detë yi anger lo ya ving yi.

10 Lob sa hangó mehöti tahi niwëek yam vu yagek bë:

“Gwëbeng hil Anutu ko hil yom ggovek ya,
geniwëek tök yam rangah ggovek betu mehö-
los-bengö in gegín mehönon!

Log yi mehö sën ggooin rak in bë geko hil nah lo
arë bop rak!

In mehö sën nenér gagek rak hil arid lo sën Kerisi-
yi-alam sir lo,

nenér gagek rak sir vu hil Anutu buk
gerangah.

Rëk gwëbeng anger lo detë yi ya dob ggovek ya.

11 Ngaa sën vong bedekesuu yi lo yik rak sën Sipsip
Nalu nikök keseh lo,

log rak sën denenér Yesu yi gagek rangah lo,
log rak sën su kwaj nevo navij pangsen bë
demedo nivesa vu dob sënë rë lo.

Su kwaj nevo sir rë,

gak bë alam dengis sir medenadiiķ og yik ggovek.

12 Nebë sënë om ham pin sën nedo yağek lo, ham kwamin vesa!

Rëk mu ham sën nedo dob los loo lo, ham gwegin ham!

In maggin bopata vongin natök vu ham.

Satan luk yök vu ham ggovek ya,

lob ahë sengën bopata rot,

in rak ni bë yik hen buk hus dus teka mu.”

13 Karob bopata sënë lë bë detë yi ya dob, lob tii avëh sën kol nalu maluh lo besepa rot.

14 Rëk mu devo tug banis bopata luu vu avëh sënë in bë gevëeng mena ben nyög-yumeris, bena medo ading in marub bop saga. Gerék degegin yi nivesa in nos vu sagu noh vu ngebek löö benyëngelë saga, (yik buk 1,260 sën lo).

15 Lob marub sënë mutek bël verup avi bevaar meya nebë bël ata betamuin avëh meya. Marub vongin bë bël geko avëh sënë na bemala nama.

16 Rëk dob lok vu avëh bavi tök gengon bël sën karob mutek verup avi lo.

17-18 Lob karob bopata sënë ahë sengën rot vu avëh, lob ya in bë gevong begö vu avëh nalu lo vahi. Sir sënë denesepa lok Anutu yi horek medenetatekin Yesu yi Bengö Nivesa rangah.

13

1 Log yö nare raķ raggér vu loo nenga.

Reggu Bemën Böp Luu Deverup

Lob sa halë reggu bemën bop ti raķ verup loo. Yu nemadvahi-bevidek-luu gevis nemadluho. (Vis nebë burmakau). Lob alam-los-bengöj hir madub

nemadluho nedo rak yoh vu vis pin. Log ngaa la arëj rak neggëp yu. Arëj sënë og gägek pelësën aggagga sën neraķ Anutu lo.

² Reggu bemën sën sa halë agi ni nebë reggu bög lepat, gevaha nebë reggu bög bëa vaha, gavi nebë reggu bög layon avi. Lob ƙarob sën lo vo yi niwëëk vu reggu bemën sënë. Lob tung yi tu mehö-los-bengö nebë yi, lob vo niwëëk bögata rot vu yi.

³ Lob sa halë bë reggu bemën yu lo ti vong bë degelu bebegö niben neggëp rak. Niben bögata beyoh vu bë nadiiķ, rëk ma gebegö nyë sënë ggov ya geniben mu neggëp. Lob alam pin ƙenuj ya in ngaa sënë, lob desepa lok yi.

⁴ Denepetev medeneggëp lok ƙarob bög sënë lo mala medeneko yi rak, in vo yi niwëëk vu reggu bemën sënë. Gedenepelev medeneggëp vu reggu bemën sënë ving, gedenenér bë, “Mak re luho reggu bemën sënë deneggëp ti? Mak re yoh vu bë gevong begö mekesuu yi?”

⁵ Rëk Anutu lë reggu bemëm bög sënë mu, geyö medo nevong paang menenér pelë rak yi. Geniwëëk bögata rot neggëp in gevong ngaa pin sën kwa nevo lo noh vu kwev mehödahis-luu-bevidekuu (yiķ buk 1,260 sën lo).

⁶ Yö avi rak benér pelë rak Anutu. Genér pelë rak Anutu arë, genér pelë rak yi dub-vabuung-bög, gerak yi alam sën denedo yagek lo.

⁷ Lob Anutu lë yi mu, geyö vong begö vu Anutu-yi-alam beniwëëk mekesuu sir bedahun sir ya. Log ƙo niwëëk bögata rot yoh vu bë natu alam pin, gedob pin, gayej pin, genavij aggagga pin, hir mehö-los-bengö.

⁸ Mehönon pin vu dob sën su arëj neggëp lok

kapiya vu buk sën Anutu tung dob rë lo, og rëk degekö reggu bemën sënë jak. Kapiya sënëk Sipsip Nalu sën desis yi mediik wirek lo yi kapiya malatumsën-yi.

⁹ Mehöti bë nenga neggëp, og gengo gagek sënë nivesa megero!

¹⁰ Nabë mehöti arë neggëp bë na ƙarabus, og rëk na.

Log nabë mehöti arë neggëp bë dengis yi jak paëp-yu-anil menadiik,
og rëk dengis yi menadiik.

Om Anutu-yi-alam denajom sir ahon rot medek-erë, gayoj na timu vu Kerisi.

¹¹ Log sa halë reggu bemën böp ngwë kedi lok dob gebinë merak verup. Vis luu nedo rak yu nebë sën sipsip tuvek ti, rëk nengeek aye böp nebë ƙarob böpata ti.

¹² Reggu böp netu luu sënë tu reggu nipaya muginsën yi hur beko yi niwëek böpata pin, benevong bemehönon los ngaa-dob-yi pin denekö reggu muginsën sënë rak. Yi sën wirek begö nyë böpata neggëp rak yu beyoh vu bë gevong menadiik, rëk ma geggov ya in yi lo.

¹³ Reggu bemën ngwë sën netu luu nevong ngaa böp aggagga, lob vong ngaa böp ti nebë sënë: Vong benengwah luƙ vu yağek meyam dob rak alam malaj medelë.

¹⁴ Rëk Anutu lë yi mu, genevong ngaa böp aggagga ggëp reggu bemën ngwë muginsën mala, lob netetuhin mehönon vu dob sënë rak ngaa böp böp nebë sënë. Log lok ahëj menér bë desemu reggu bemën muginsën kenu ti in degekö arë jak. Reggu

bemën bōp sagi sēn paëp-yu-anil sis yi wirek, rēk ma genahēn nedo vesa lo.

15 Lob Anutu lē yi mu, gereggū bemën sēn netu luu lo rov saheng lok ya reggu bemën ngwē muginsēn kenu bevesa lok, benevengwēng. Gak nabē mehö la su degeko reggu bemën ngwē muginsēn sēnē jak rē, og rēk ngis sir medenadiiķ.

16 Log reggu bemën sēn netu luu lo nēr, lob debē ƙanak ti rak alam pin nemaj vesa ma dabaj. Debē rak alam-meris los alam-yuj-ading, galam-ggoreksēn los alam-kupek-masēn, galam sēn alaj debago sir tu hir ngaa meris lo los alam sēn yō denegin sir lo.

17 Om nabē mehöti su geko reggu bemën sēnē arē, ma yi ƙanak, jak gēp yi rē, og su yoh vu bē rēk bago alam hir ngaa ti rē. Gesu yoh vu bē alam debago hen ngaa ti rē.

18 Gagek sēnē degwa neggēp, om ham sēn los kwamin lo, og ham kwamin bo reggu bemën yi ƙanak sēnē nivesa mejak ni. In yiƙ ƙanak sēnē og mehönon ti arē neggēp vunsēn lok, lob yiƙ nebē sēnē: 666.

14

Sir 144,000 Devong Raro Mewis

1 Log sa malag yah, lob sa halē Sipsip Nalu nare rak kedu Sion*, balam 144,000 denare ving yi. Lob Sipsip Nalu luho Ama arēj neggēp rak sir pin dabaj.

2 Log sa hangō dedun nivesa yam vu yagek. Dedun nebē sēn lubek bōp nevo dedun, genebē sēn vaķuvek netetap bededun bōpata. Sa hangō dedun

sënë vong bë sën sengii aye nivesa, bevong bë sën alam denesis gita baye nivesa verup.

³ Devong raro mewis ti rak, rak Anutu yi säa-losarë mala, gerak ngaa lubeluu sën denedo malajtumsën lo malaj, gerak alam ggev malaj. Anutu ba gó alam 144,000 sënë vu dob yom, lob sir sënë mu deyoh vu bë dejak raro sënë ni. Gaó alam vahi og su deyoh vu rë.

⁴ Alam sënë og yö delekin sir nivesa medenedo maluh bu gavëh ma. Alam sënë medo denesepa Sipsip Nalu medeneya ving yi yoh vu nyëg sën neya lo. Anutu ggooin sir rak lok alam vu dob ayo vuheng gebago sir yom in bë denatu alam muginsën medenatu seriveng vu Anutu, om sën ko sir yah tu luho Sipsip Nalu yö hir ngaa.

⁵ Vu buk sën denedo dob lo, og su denenér gagék tetuhinsën rë, gesu denevong ngaa ti paya meneggëp vu sir rë.

Angér Löö Denér Gagek

⁶ Log sa halë angér ti genevëëng meneya yagek babu vavunë rot. Ko Bengö Nivesa sén neggëp degwata los degwata lo. Lob yi huk bë tatekin Bengö Nivesa sënë vu alam pin sën denedo dob agi, genanér vu mehönon pin sën denedo vu dob pin, genavij agga ti ti pin, gayej ti ti pin, gemehönon degwaj pin lo.

⁷ Tahi niwëëk bë, “Buk tök yam ggovek ya in Anutu seggi mehönon hir gagék. Om ham gönengin yi gegweko arë jak. Ham gweko Mehö sén tung yagek los dob, geloo los bël veyü pin lo arë jak.”

⁸ Angér ngwë tamuin ngwë muginsën beyam. Lob angér ngwë sën netu luu agi tahi bë, “Babu-

lon* böp bumeng ya! Bumeng ya! Vong bë nyëg böp Babulon* vo wain niwëek vu alam vu dob pin medenenum. Vong besir ngahisekë desepa lok yi baggëb lu ngaa bedenevong niwëek ata beggerin ayoj.”

⁹ Lok tum angér ti tamuin luho beverup. Lob angér netu lõö sënë tahi ya niwëek bë, “Nabë mehöti nadudek vu reggu bemën sënë ma kenu, ma gebë yi kanak jak daba ma nema,

¹⁰ og rëk nanum wain ti. Wain sënë yiķ Anutu ahë sengën, rëk mu Anutu su rëk sarömin bël geving wain sënë rë. Gak yö rëk keseh ahë sengën dok kap in bo dok nah nipaya nyëvewen, bemehöti sën lo nanum. Lob rëk geko vanë nipaya rot jak nengwah nikerus sën medo netum rak gelöng nisangsang salpa* lo, jak angér vabuung lo malaj, gejaķ Sipsip Nalu mala.

¹¹ Lob aru rëk jak berup nengwah sën nevo vanë vu sir agi, berék berup medo mena vavunë degwata los degwata. Alam sën deneko reggu bemën los kenu rak, gedeneko yi kanak rak neggëp sir lo, og su deyoh vu bë rëk desewah rangah los buk rë.”

¹² Om Anutu-yi-alam denajom sir ahon medbare niwëek, medesepa dok Anutu yi horek, gayoj na timu vu Yesu medemedo.

¹³ Log sa hangó mehöti aye yam vu yaġek menér bë, “Kwevu gaġek nabë sënë: ‘Alam sën degevong geving Mehöbop lok denadiik lo, og kwaj vesa!’ ” Log Anon Vabuung nér ving bë, “Yonon, kwaj vesa in rëk degevuu huk kerus kerus sën denevong agi na gedesewah. In su rëk dena meris rë, gak ngaa nivesa sën devong lo rëk na geving sir.”

*Buk Sën Dengupin Mehönon In Bë Degekö
Nyëvewen Dok Nah Hir Huk Lo*

¹⁴ Log sa malağ yah, lob sa halë beggob veroo ti nedo, lob mehöti rak nedo beggob sënë vavunë. Ni nebë Mehönon Nalu, getung madub goor rak yu, log kii lok nema.

¹⁵ Log angër ngwë vu dub-vabuung-böp sën nedo yağek lo meluk yam. Lob tahi ya niwëëk vu mehö sën rak nedo beggob vavunë lo bë, “Gebo nos jak hong paëp babasën! Nos pin vu dob anon lok ggovek ya! Om vosën anon yi buk gwëbeng sënë!”

¹⁶ Lob mehö sën nedo rak beggob lo jom yi paëp babasën rak bekesik ya dob, bekesik nos sën anon lok vu dob lo.

¹⁷ Log tum angër ngwë luķ vu dub-vabuung-böp sën nedo yağek lo, beko paëp babasën nevu malangeri ti ving.

¹⁸ Log angër ti sën negin nengwah rak jepö lo tah yi vér in jepö beyam. Lob tahi ya niwëëk vu angër sën ko paëp babasën nevu malangeri ngwë lo bë, “Gwekö hong paëp babasën sën nevu malangeri rot aga, begena gwelov wain anon kod vu dob, begengupin bemedo! In anon pin monek ggovek ya!”

¹⁹ Lob angër sënë ko yi paëp babasën rak bekesik ya dob, lob lov wain anon kod pin besupin menedo. Lob tē wain anon sënë luķ ya gabum gelöng böpata in napip. Sënëk mu Anutu ahë sengën.

²⁰ Lob devakë wain sënë lok gabum böpata medepip ggëp nyëg böp Yerusalem nenga. Lob mehönon nij kök vu gabum meto meya bevaar

meneya ading rot yoh vu 320 kilomita, log vuuk merak verup vavunë bading yoh vu bë gençon hil mehönon.

15

Angër Nemadvahi-bevidek-luu Deko Ngaa Maggin Rot Nemadvahi-bevidek-luu

¹ Log sa halë ngaa böp ngwë tato yi vu yagek, lob sa kenug ya in. Sa halë angër nemadvahi-bevidek-luu denedo bedeko ngaa maggin rot sën rak neggpë hus lo in bë debasap mehönon beron nemadvahi-bevidek-luu. Nabë ngaa maggin sënë govek na, og la su rëk nom berup vu tamusën gökin rë. Gaň Anutu ahë sengën maya verök yi rak ngaa maggin rot nemadvahi-bevidek-luu sënë.

² Log sa halë ngaa ti nebë loo, gevong bë desarömin garas los nengwah. Log alam sën devong begö medekesuu bededahun reggu bemën nipaya agi los kenu, garë yi ƙanaƙ lo, denare loƙ loo sën nebë garas agi nenga, lob Anutu vo ngaa ni nebë gita ggelek sir bevare deneko.

³ Denevong Anutu yi hur Moses yi raro gedenevong Sipsip Nalu yi raro sën nebë:
“Oo Mehöböp niwëek pin ala hong.

Huk pin sën genevong lo böpata rot behe halë,
lob he kwamin ya ngahi in.

Oo mehönon pin hir Mehö-los-bengö hong!

Hong ngaa pin og niröp,
beyönon verök yi!

Mehöböp hong ngo perurek timu vabuung.

⁴ Om alam pin rëk degöneng in hong
gedegeko arëm jaƙ na vavunë!

Mehönon pin rëk denam

medenadudek vu hong.
In genesepa loķ aggata niröpsën mu
betök yam rangah ggovek ya.”

⁵ Sënë ggovek, gesa malag yah loķ bē ayo vabuung soğek sën nedo yagek loķ dub vabuung sël ayo lo tahinin. Yık Anutu yi dub vabuung sël sën netato bē Anutu nedo ving yi alam lo sënë.

⁶ Lob angér nemadvahi-bevidek-luu sën deko ngaa maggin rot nemadvahi-bevidek-luu lo, vu dub-vabuung-böp sënë ayo medeluk yam dob. Deröp tob veroo malanġeri beyö niveseek, log devaku ķabi goor loķ newaj.

⁷ Log ngaa lubeluu sën denedo malaj-tumsën lo ti vo gabum goor nemadvahi-bevidek-luu vu angér nemadvahi-bevidek-luu sënë. Lob Anutu sën nedo mala-tumsën degwata los degwata lo ahë sengën pup gabum goor nemadvahi-bevidek-luu sënë.

⁸ Log Anutu niwëek los yi vunek vunek yagek-yi pup dub-vabuung-böp ayo, lob vong baru verup ggërin rot, lob mehöti su yoh vu bē dok na rë. Gak rëk degegin angér nemadvahi-bevidek-luu sën lo gedegevong huk jak ngaa maggin nemadvahi-bevidek-luu sën lo begovek na rë, loķ mëm.

16

Anutu Ahë Sengën Nedo Lok Gabum Goor Nemadvahi-bevidek-luu

¹ Log sa hangó mehöti aye rak loķ dub-vabuung-böp soğek, betahi niwëek ya vu angér nemadvahi-bevidek-luu sënë bē, “Ham na kweseh Anutu ahë sengën gabum nemadvahi-bevidek-luu sënë duk na mejak dob!”

² Lob angër muginsën ya keseh yi yi ya dob. Lob pegges nipaya verök yi genivë rot rak alam sën deneko reggu bemën bög yi kanaak rak neggëp navij lo, gerak alam sën deneko kenu rak lo.

³ Log angër netu luu ko yi yi, beya keseh luk ya loo. Lob loo pöö alam-diiksën nij bu rak, log ngaa mala vesa pin sën denedo luk loo lo dediik ya.

⁴ Log angër netu lõö keseh yi yi luk ya bël ata pin los bël veyë pin. Lob sir pin kök rak nebë mehönon nij kök.

⁵ Lob sa hango angër sën tu ala benegin bël lo nér bë:

“Genedo gwëbeng, gengo genedo yö vu wirek.

Hong mehö yohvu rot in gevong nyëvewen nebë sënë lok yah vu mehönon.

⁶ Alam sënë dekeseh hong alam losho hong alam-denenér-ǵagék-rangahsën nij kök medediik,

om sën gevo kök vu alam nij paya sagi in bë denanum.

Deko hir nipaya nyëvewen saga ya meyoh vu.”

⁷ Log sa hango Anutu yi jepö yö tahi bë:

“Eë-ë, yönö, Mehöbög Anutu, niwëek pin yö neggëp vu hong,

om nyëvewen sën genevong lo, og niröp beyoh vu.”

⁸ Log angër netu lubeluu keseh yi gabum rak hes, lob vong behes tum bögata megga mehönon.

⁹ Hes tum benikerus bögata rot, lob vev rak mehönon pangüs rot. Rëk ma, gedenér pelë rak Anutu sën niwëek bögata rot bevong ngaa maggin agi arë. Gesu deggerin sir medeke Anutu arë rak rë.

10 Log angér netu nemadvahi keseh yi gabum rak reggu bemën bög yi sëa-los-arë. Lob malakenu lok beggérin alam sën reggu bemën negin sir lo. Deko vanë pangüsën rot lob deranga daggej.

11 Kwaj nevo vanë los pegges bög sën rak sir lo, rëk ma gedenér pelë rak Anutu sën tu yagek ala lo gesu deggérin ayoj bederuu demij vu ngaa sën denevong lo rë.

12 Log angér netu videk ti keseh yi gabum luk ya bël bög Eprates, lob tuus ya, gaggata neggp vu alam-los-bengöj sën denam vu nyéг mala neverup lo.

13 Lob sa halë memö ningöhek löö nij nebë dek, berak deverup karob bög lööho reggu bemën lu mehö-nenér-gagek-kuungsën avij.

14 Memö löö sënë og memö nij paya kenuj, bedeyoh vu bë degevong ngaa bög aggagga. Lob deneya vu alam-los-bengöj pin vu dob, in bë den-gupin sir bedegevong begö dok Niwëek Pin Ala Anutu yi buk böpata sënë.

15 “Ham gwengo rë! Sëk nök vu ham nabë sën mehö hodek neyam lo. Nebë sënë, om nabë mehöti su gëp yiing rë, geyi tob jak gëp yi bemedo, og su rëk ahë natök balam degelë beninamum rë. Gak mehö saga rëk kwa vesa!”

16 Lob memö lo desupin alam-los-bengöj losho hir alam lo ggëp nyéг sën Hibru denenér lok ayej bë Armagedon lo.

17 Log angér netu videk luu keseh yi gabum ya merak nyéг meris lok yagek los dob vuheng atov. Lob mehöti aye rak böpata vu Anutu yi sëa-los-arë lok dub ayo vabuung sogek metahi yam bë, “Ggovék ya saga!”

18 Log davës vër behang meya, gededun rak, lob vakuvek tetap, gejemapi ggee bögata rot. Vu buk pin sën mehönon denedo vu dob agi, og jemapi ti su neggee bögata rot nebë ti sënë wirek rë.

19 Nyëg bög Yerusalem vasuh yi ya yu löö, lob mehönon pin hir nyëg bög bög pin detamang beto denedo. Log Anutu kwa vo nyëg bög Babulon* ving, lob vong ba, Babulon* num lok kap sën wain nedo lok lo. Wain sënë og yik Anutu ahë sengën.

20 Log ķedu loo vu heng pin malaj maya, log ķedu pin derurin to, besu denare ggökin rë.

21 Log hob lulanon lev rak. Lob hob lulanon sënë, og ķemu bög bög beti ti hir maggin yoh vu padi bëek ti. Luk yam vu yagek beto nesis mehönon, lob deko maggin nipaya verök yi rak hob lulanon sënë, rëk ma gedenenér ǵagek nipaya rak Anutu in hob lulanon sën to mesis sir agi.

17

Avëh Baggëb Bög Kol Nipaya Nyëvewen

1 Angër nemadvahi-bevidek-luu sën deko gabum nemadvahi-bevidek-luu lo ti yam vu sa benér bë, “Dus rak bë avëh baggëb los bengö sën tu ala menegin yi alam ggëp bël ngahi nengaj lo geko yi nipaya nyëvewen. Om genam besa tato vu hong.

2 Alam-los-bengöj pin vu dob devong baggëb ngahisekë vu avëh sënë. Gemehönon pin vu dob devong baggëb vu yi ving, lob yuj vong paya nebë sën mehönon denenum meyuj nevong paya lo.”

3 Log angër sënë ķo sa ķenug meya nyëg-yumeris ti. Lob sa halë avëh ti rak nedo reggu bemën ķök

ti demi vu sagu. Lob ǵagek ngahisekë neggëp rak reggu bemën sënë navi beggerin piñ. ǵagek sënë og yiñ arë sën ǵagek pelësën nipaya aggagga. Log reggu bemën bōp ti sënë yu nemadvahi-bevidek-luu, gevis nemadluho.

⁴ Avëh sënë röp tob kök los mala sagap beyi vunek vunek aggagga rak goor ga, vunek vunek sën denesemu rak gelönг malanġeri los kumkum sën yi monë bōpata lo. Log jom kap goor lok nema. Lob ngaa nivë aggagga sën Anutu nelë bë su yoh vu rë lo, los avëh baggëb sënë yi ngaa ningöhek aggagga, bepin pup kap sënë.

⁵ Log dekevu arë rak neggëp daba. Arë sënë og yiñ ǵagek peggirinsën mu nebë:

NYËG BÖP BABULON* AVËH BAGGËB PIN LOS
NGAA NIPAYA VERÖ K YI PIN VU DOB LO ATAJ.

⁶ Avëh sënë sis Anutu-yi-alam losho alam sën denevong ving Yesu medenenér arë rangah lo medediik. Avëh sënë num nijkök lob sa halé bë yu vong paya nebë sën alam denenum bël mengëes lo. Sa halé sënë, lob sa helék bekwaġ ya ngahi.

⁷ Lok angér lok tepék vu sa bë, "Kwam neya ngahi in va? Sengo rëk tatekin avëh sënë luho reggu bemën hir ǵagek vunsën degwa rangah vu hong. Yiñ reggu bemën sën yu nemadvahi-bevidek-luu, gevis nemadluho, beko avëh meneya agi.

⁸ Gelë reggu bemën bōp sënë ggovek ya. Yō nedo vu wirek, rëk gwëbeng og su nedo rë. Rëk mu vu tamusën, og rëk yi vu asoreng sën luk meya rot gahë degwa ma lo bejak nom vavunë, lok mëm mala nama na verök yi. Alam dob yi sën Anutu su kevu arëj lok ya ķapiya-mala-tumsën-yi lok buk

sën tung dob los yagek lo rë, og rëk degelë reggu bemën nipaya sënë, lob ķenuj na in yi. In nedo wirek, log gwëbeng og su nedo rë, lok rëk nom berup gökin vu tamusën.

⁹ Mehöti sën kwa nivesa lo, og yoh vu bë rëk jak ngaa sënë ni megero. Yusekë nemadvahi-bevidek-luu sënë og yik nepeggirin rak ķedu nemadvahi-bevidek-luu, lob avëh sënë nedo rak ķedu nemadvahi-bevidek-luu sënë.

¹⁰ Log yusekë nemadvahi-bevidek-luu sënë og yik nepeggirin rak alam-los-bengöj nemadvahi-bevidek-luu. Nemadvahi malaj ma vorot, log ti nahën nedo gwëbeng, log ti nahën gesu tu mehö-los-bengö rë. Om rëk natu mehö-los-bengö vu tamusën. Govek, lok yik medo hus dus teka mu.

¹¹ Log reggu bemën sën nedo vesa wirek rëk su nedo gwëbeng rë agi, lok ya ving betu nemadvahi bevidek lõö rak. Rëk mu yik alam-los-bengöj nemadvahi-bevidek-luu sënë ti yi, rëk mu rëk mala nama na verök yi.

¹² Log vis nemadluho sën gelë lo, og yik nepeggirin rak alam-los-bengöj nemadluho. Rëk mu yö denahën gesu detu alam-los-bengöj rak rë. Rëk mu rëk degeko nij wëæk böpata rot geving reggu bemën böpata sënë, medenatu alam-los-bengöj noh vu yik hes mala timu.

¹³ Alam-los-bengöj sënë yik kwaj nevo ngaa neggpët. Niwëek los niwëek böpata rot sën neggpë vu sir lo, og rëk degadu reggu bemën nipaya jak mededok vu.

¹⁴ Lob rëk losho Sipsip Nalu dengis sir, lob Sipsip Nalu ngis sir mekesuu sir na verök yi. In yi tu alam böp böp pin hir Mehöböp, galam-los-bengöj pin hir

Mehö-los-bengö. Lob yi alam sën denesepa lok yi lo, og rëk degevong begö sënë medekesuu. Sir sën tato sir vorot beggoin sir rak bedetu yö yi ngaa bedenevong ving aye lo.”

¹⁵ Log angër nér vu sa bë, “Bël ngahi sën gelë avëh baggëb nedo nengaj lo, og sagaķ yiķ alam pin, gesir yu bög bög sën desupin sir medenedo lo, galam pin sën navij aggagga lo, gayej agga ti ti pin.

¹⁶ Log vis nemadluho sën gelë ggovek ya bë peggirin rak alam-los-bengöj nemadluho lo, og sir pin losho reggu bemën bög rëk degerin sir medegelë avëh baggëb sën lo paya. Rëk debasap yi bedenakah hen tob pin vër gegëp ahë töksën. Log rëk dega reggos gedebesi sekë lu ngaa jak na nengwah.

¹⁷ Yonon, Anutu vo kwa sënë lok ya ayoj in bë degevong ngaa sën kwa nevo lo. Lob kwaj bo ngaa gëp ti. Log niwëek bög sën deko in denatu alam-los-bengöj lo, og rëk degadu reggu bemën nipaya jak mededok vu rot, bena berup dok buk sën Anutu yi gagek pin anon jak lo.

¹⁸ Log avëh sën gelë lo, og yiķ peggirin rak nyëg bög Babulon* sën tu alam-los-bengöj pin vu dob hir yusekë lo.”

18

Nyëg Bög Babulon Mala Maya*

¹ Sënë ggovek, log sa halë angër ti vu yagek beluk yam. Yi niwëek bögata rot, genikapiik jëh rak dob bemedo nepelibin mu.

² Lob tahi yam niwëek bë:
“Nyëg bög Babulon* bumeng ya! Bumeng ya!

Gwëbeng tu memö niж paya hir nyëg rak.
 Memö niж ngöhek pin,
 gesoк niж paya pin sën hil nahönengin lo bej.
³ In alam pin denevong ngaa baggëb yi ngahisekë
 vu yi.
 Lob sënë vong bë sën denum yi wain niwëek
 beyuj vong paya.
 Galam-los-bengöj lo vu dob sënë devong baggëb vu
 yi ving.
 Galam-dob-yi sën denevong huk bagosën lo
 denevong huk bagosën rak ngaa sën ayo
 nevü nevu in lo,
 bedeneko monë ngahisekë rak.”
⁴ Log sa hangó gagek ngwë yam vu yagek menér
 bë:
 “Sa alam, ham gwetah ham in nyëg bëp saga.
 Gemedo na nenga.
 In ham los sir rëk gwebë dok ti in yi ngaa
 nipaya saga.
 Geham los sir rëk gwebë dok ti begweko yi
 ngaa nipaya nyëvewen.
⁵ Yi ngaa nipaya vong bë sën yu bëpata megelu lok
 ya yaгek.
 Lob Anutu medo mekwa nevo nyëg bëp sënë
 yi ngaa nipaya pin.
⁶ Ham kwamin bo ngaa agga ti ti sën avëh baggëb
 agi nevong lo,
 beham bo dok nah vu yi nabë sënë niröp rot.
 Ham bo nyëvewen dok nah ngaa sën nevong lo
 niröp,
 gegwevong la mesevök geving.
 Avëh sënë tee marasin nimengëes lok kap in bë
 mehö ngwë denanum,

om yiķ ham jaa ngaa ngaa nimengëes nabë
 saga dok nah,
 geyu ngwë sevök geving begwetee dok kap in
 nanum.

- ⁷ Yō nekerë arë rak benevong ngaa nipaya
 sën ayo nevu nevu in lo agga ngahisekë.
 Om ham gwevong meyö pasangngu rot dok nah.
 In kwa nevo loķ ayo nebë sënë bë,
 'Setu avëh-los-bengög benado rak avëh-los-bengö yi
 sëa.
 Sa su nebë avëh sën regga diiķ genedo alov lo
 rë.
 Om maggin su rëķ natök jak sa mesengu rë,
 gak rëķ nama verök yi.'

- ⁸ Om ngaa maggin rot aggagga rëķ natök vu yi
 avuti dok buk timu.
 Niraksën ngahisekë rëķ berup,
 lob yi alam ngahisekë rëķ pasang dengu in hir
 heljëng rot,
 gemeyip böpata rëķ berup.

Log nengwah rëķ ga nyëg böp Babulon* los dahis.
 Yönon, Mehöböp Anutu yi mehö niwëek los
 gayeheng,
 om seggi yi benér vorot bë geko nipaya
 nyëvewen dok nah.

⁹ Alam-los-bengöj vu dob losho avëh sënë
 denevong baggëb los denevong ngaa agga
 ngahisekë sën ayoj nevu nevu in lo. Om alam-
 los-bengöj sënë rëķ degelë genengwah natum
 bega yi baru jak, lob rëķ dengu medengis sir.

¹⁰ Rëķ degöneng rot in vanë sën töķ vu yi agi, lob
 rëķ debare ading gedenanér nabë:
 'Wöp-o, gëpin nyëg böp Babulon*!

Nyëg bög los niwëëk ata hong!
 Nyëvewen nipaya tök vu hong ggovek ya yiç pevis
 avuti!

¹¹ Lob alam vu dob sën denevong huk bagosën
 lo rëk kwaj bo nyëg bög sënë, lob rëk dengu in,
 bedemedo los ayoj maggin. In mehönon la su
 denebago hir kupek yah ggökin rë.

¹² Hir kupek lo yiç nebë sënë: Goor los seriva,
 gegeföng malangeri los kumkum sën yi monë
 böpata lo, getob veroo malangeri, getob mala
 sagap aggagga, getob niyes yes sën nikäpiik
 lo, gejerujeng navi, gekèle sën reggu nivesa lo,
 gengaa pin sën denesemu rak reggu böp elefant
 vis lo, gengaa pin sën denesemu rak kele sën yi
 monë böpata lo, gedenesemu rak braas, geraç aén
 gerak gelöng ni ketungsën lo.

¹³ Log kupek la nebë sënë: Kele sinamon navi los
 yesek lu ngaa sën nos yi lo, gekabang aru reggu
 nivesa ga, mur los praginséj*, gewain los wél*-
 oliv-yi sën denevesi nos rak lo ga, parawa brët yi
 los wit*, geburmakau los sipsip, gehoos los karis
 sën hoos denedadii lo, gemehönon sën denebago
 sir in denatu hir ngaa meris lo, log mehönon sën
 denebago sir in debasap sir noh vu yö kwaj lo.

¹⁴ Log denér bë, 'Yönon, nos sën kwam nedu in
 bë gegwa lo, og pin devuu hong gedeya. Gekupek
 nivesa vesa pin lu ngaa sën yi monë böp lo, los
 hong vuneksën nivesa vesa pin sën lo, og devuu
 hong ya. Mehönon su rëk degelë ngaa nabë sënë
 gökin gemedo vu hong rë!'

¹⁵ Yönon, alam sën denevong huk bagosën rak
 ngaa agi, bedeneko monë ngahi vu nyëg bög agi
 rëk degöneng rot in vanë sën natök vu nyëg bög agi,

lob rëk debare ading in yi gedengu medengis sir,
gemedo los ayoj maggin.

¹⁶ Log denanér nabë:

‘Wöp-o, gëpin nyëg bög sënë!

Wirek og yö neröp tob veroo malangeri ngeri,
getob sagap los kök,
genevunek vu navi rak goor,
gerak gelöng malangeri los kumkum sën yi
monë bög rot lo.

¹⁷ Rëk ma gemonë sënë los kupek gevunek vunek
bemalaj maya yi pevis avuti.’

Log kapten los alam sën deneko yağ lo pin,
galam pin sën denevong huk rak yağ lo, galam pin
sën denevong huk bagosën rak yağ medeneggök
loo lo, yö rëk debare gëp ading in nyëg bög Babu-
lon*.

¹⁸ Log degelë nengwah sën negga yi lo aru jak,
lob degengeek nabë, ‘Nyëg bög ti tena los arë bög
maķ nebë nyëg bög sënë menedo? Ma! Yiķ yö
timu!’

¹⁹ Log yö rëk dejaa kebus dok yuj, gedengu
bedengis sir bedemedo los ayoj maggin. Log rëk
detahi nabë:

‘Wöp-o, gëpin nyëg bög sënë!

Yaġ alaj lo sën denedo rak loo lo detu alam-los-
bengöj-monë-ggoreksën rak nyëg bög sënë yi
monë.

Gëpin-o! Yiķ mala maya verök yi pevis avuti!

²⁰ Om ham vu yagek los Anutu-yi-alam, geham
sinarë los alam-denenér-ǵagek-rangahsën
lo!

Ham pin kwamin vesa in n̄gaa sën tök vu nyëg
bög agi.

Anutu seggi yi, lob vo nipaya nyëvewen vu yi
lok yah ngaa nipaya sën nevong vu ham lo.' "

²¹ Gahek sënë ggovek, log angér niwëék ata ti ƙo
gelöng ti ni nebë gelöng bög sën denerii wit* rak lo,
lob vaku rak beté luƙ ya loo, log nér bë:

"Rék degeko nyég bög Babulon* medegetë na ni-
wëék nabë sagi,

gemehon su rék degelë yi nah gökin rë.

²² Nebë sënë om gita aye, gegevëég aggagga ayej,
gegevëég apel los avuuƙ ayej,
og su rék degengo ngaa pin sënë ayej dok hong
nah gökin rë.

Gemehti sën tahu yi lok huk agga pin lo,
og su rék degelë alam nabë sënë demedo vu
hong nah gökin rë.

Gegelöng bögata sën nerii wit* genesu maye neya
lo,
og su rék degengo aye sënë gengu dok hong
nah gökin rë.

²³ Ram su rék natum dok hong
bahëggi nah gökin rë.

Log su rék degengo avëh los maluh sën deneko sir
lo
gedebengwëng los kwaj vesa gökin rë.

Wirek hong alam lo sënë devong huk bagosën, lob
detu bög vu dob.

Log gekuung in alam pin rak hong ngaa ag-
gagga sën genetung bu rak lo.

²⁴ Log detök rak alam-denenér-ägek-rangahsën
losho Anutu-yi-alam gesir pin
sën denesis sir medenediik vu dob lo pin nij
kök lok hong Babulon,
bedegwa neggëp vu hong."

19

Alam Kwaj Vesa In Babulon Mala Maya*

¹ Sënë ggovek, log sa hango ngaa ti nebë sën alam ngahisekë denevong raro vu yagek, bedenér bë:
 “Aleluya!

Hil Anutu, yi yö timu sën ko hil yom vu yi.

Yi mehö niwëæk los vunek vunek yagek-yi malangeri rot.

² Nengo gagek, og nesepa lok ngaa niröp mu menseggi alam rak,
 benevong nyëvewen lok yah vu sir niröp rot.

Lob avëh-baggëb-los-bengö sënë nevasap alam-dobi
 yi pin rak yi baggëb,
 om sën Anutu vo nipaya nyëvewen lok yah vu yi,
 bevo nyëvewen lok yah yi alam sën nesis lo nij
 kök.”

³ Lok detahi yah ggokin bë:

“Aleluya! Hil gako Anutu arë jak!

Nengwah sën gga nyëg bög agi aru medo
 nerağ degwata los degwata!”

⁴ Log alam ggev mehödahis-bevidek-lubeluu sën lo,
 losho ngaa lubeluu sën denedo malaj-tumsën lo,
 depetev medeneggëp lok Anutu sën nedo rak sëa-
 los-arë lo mala, gedeko arë rak bë:

“Yönon rot! Aleluya!”

⁵ Lob mehöti aye rak ggëp Anutu yi sëa-los-arë,
 benér bë:

“Ham sën Anutu yi hur ham,

beham nehönengin yi lo,

geham alam yumin ading los ham alam
 meris,

ham pin gweko Anutu arë jak!"

Sipsip Nalu Ko Avëh Medenevong Nos Böpata

⁶ Log sa hangó ngaa ti nebë sën alam ngahisekë rot desupin sir bedenenér gagek, lob dedun nebë sën lubek böpata. Genebë sën vakuvek netetap bededun böpata lo, bedenenér böpata bë:

"Aleluya! Hil gakö Anutu arë jak!

Hil Mehöböp Anutu, yi mehö los niwëëk!
Gwëbeng tu ala sogek menegin ngaa pin!

⁷ Hil ahëd nivesa menapisek in yi rot gegako arë jak!

In buk dus rak ggovek ya in Sipsip Nalu vongin geko avëh.

In venë ro yi ggovek ya menegin.

⁸ Lob Anutu vo röpröp veroo malangeri vu yi beröp lok yi.

Röpröp sënë yö mewis anon benepelibin."
(Röpröp veroo sënë yik tahu ngaa niröp sën Anutu yi alam denevong lo.)

⁹ Log angër nér vu sa bë, "Gekwevu gagek sënë nabë: Alam sën Anutu vong dik ya in sir bë denam in nos böp sën Sipsip Nalu geko avëh lo, og kwaj vesa!" Log nér vu sa ving bë, "Gagek sënë og Anutu yi gagek anon."

¹⁰ Lob sa petev lok angër vaha gesa bë gakö arë jak, lok nér vu sa bë, "Su gwevong nabë sënë! Yik sa hur mu nebë ham los arim lo pin sën ham ayomin neya timu vu Yesu menenér yi gagek rangah lo. Yik ham gweko Anutu yö timu arë jak. Hil arak ni bë Anon Vabuung vong huk lok alam-denenér-gagek-rangahsën ayoj bë denanér Anutu yi gagek

rangah, genevong huk lok alam sën denenér Yesu arë rangah lo ving nebë saga.”

Mehö Sën Rak Hoos Veroo

¹¹ Log sa halë yagek tatekin gehoos veroo ti nare. Bemehöti rak nedo, barë nebë “Mehö Sën Nevong Yoh Vu Yi Gagek” ga, “Mehö Gagek Anon Yi”. Nabë mehöti sënë gengo gagek, genabë gevong begö, og nesepa lok aggata niröp mu menevong.

¹² Mala gahis netum nebë nengwah daggen, gemehö-los-bengö yi madub ngahisekë rak nedo yu. Gedekevu arë rak neggëp navi, rëk yö timu rak arë sënë ni, gak alam vahik su derak ni rë.

¹³ Generöp röpröp ading sën dedagoo lok kök lo. Log denenér arë bë, “Anutu yi Gagek”.

¹⁴ Log alam-begö-yi vu yagek derak hoos veroo, bedetamuin yi medeya. Gederöp tob veroo malangeri benikapiik menepelibin.

¹⁵ Paëp-yu-anil nevu malangeri rot ti vare nesoo lok alaj avi, beneggëp in bë ngis mehönon jak. Log nejom aën dus ti lok nema in gegin mehönon jak. Anutu mehö niwëek ata, bahë sengën bëpata vu alam sën su ayoj neya timu vu yi rë lo, om rëk bakë sir na nabë sën denevakë wain anon lok gabum bëp ayo lo.

¹⁶ Gedekevu mehö sënë arë rak neggëp yi tob los vağı nebë:

“ALAM-LOS-BENGÖJ PIN HIR MEHÖ-LOS-BENGÖ,
GALAM BÖP PIN HIR MEHÖBÖP.”

¹⁷ Log sa halë angër ti nare lok hes mala. Genetahi ya vu sok pin sën denevëeng medeneyoh

vavunë lo bë, “Ham pin ngupin ham nam in Anutu yi nos böp.

18 Ham rëk gwa alam-los-bengöj nij reggos geham rëk gwa alam yuj rëmeğ los alam anil degwa nij reggos gehoos los alam sën denerak lo nij reggos. Ham rëk gwa alam pin nij reggos, alam sën yö denegin sir lo, losho alam sën alam denebago sir medenetu hir ngaa meris lo, galam sën yuj ading los alam meris lo.”

19 Lob sa halë reggu bemën böp galam-los-bengöj pin vu dob losho hir alam-begö-yi desupin sir yam ggovek ya in bë dengis begö vu mehö sën rak nedo hoos veroo lo losho yi alam-begö-yi.

20 Rëk ma gedekesuu sir bedejom reggu bemën böp ving yi mehö sën nenér-ğagek-kuungsën-rangah lo ahon mededuu luho. In wirek og reggu bemën nipaya sënë lë gemehö-nenér-ğagek-kuungsën sënë nevong ngaa böp ngahisekë benetetuhin alam sën deneko reggu bemën yi ƙanaƙ rak navij gedeneko kenu rak lo. Om reggu bemën luho mehö-nenér-ğagek-kuungsën sënë yö nahën denedo los malaj vesa. Log detë luho luk ya nengwah sën böpata rot nebë ngaggee, genikerus ata gegelöng salpa* medo netum lok lo.

21 Log mehö sën nerağ hoos lo sis luho hir alam vahi sën nahën denedo vesaj lo pin rak paëp-yu-anil sën vare nesoo lok avi lo medediik. Log sok pin yam degga alam sënë nij reggos bahëj pup ya.

20

Satan Nedo Karabus Ta 1,000

¹ Lob sa halë angër ti vu yagek meluk yam. Lob jom kii asoreng sën luk meya rot gahë degwa main lo lok nema, bejom sëng bögata rot lok nema ving.

² Jom ƙarob bög sënë ahon. Yik marub sën yö neggëp vu nyé dahis lo. Yi Memö Nipaya, geyi Satan. Lob angër duu yi rak sëng niwëëk in bë medo noh vu ta 1,000.

³ Log tē yi luk ya asoreng sën luk meya rot gahë degwa main lo, gepeka avi yah, besis lok in, gejegwi kele nikegwí* rak. Om Satan su yoh vu bë tetuhin alam gökin rë, gaڭ yö rëk gegín ta 1,000 sënë begovek na rë, lok mém degeko yi vér beyik medo hus dus teka mu.

⁴ Log sa halë sëa-los-arë la denedo bemehö la rak denedo. Anutu vo huk vu sir in bë deseggi mehönon hir gagek. Gesa halë alam ngahisekë sën denevong ving Yesu lo anoj. Sir sën denenér Yesu yi gagek tato, gedenenér Anutu yi gagek rangah, lob alam nij paya deketöv kwaj bedenediik lo. Su denedudek vu reggu bemën nipaya, ma denedudek vu ƙenu rë. Gesu denebë yi kanaڭ rak dabaj ma rak nemaj rë. Lob vesaj lok yah bedetu alam-los-bengøj, belosho Kerisi denegin ngaa pin yoh vu ta 1,000.

⁵ Yik buk muginsën sën alam dekedi jak vu bedub lo sënë. Rëk alam diiksën vahi pin su rëk dekedi jak nah dok buk sënë rë, gaڭ yö rëk degëp rot, beta 1,000 saga govek na rë.

⁶ Alam sën dekedi jak nah dok buk muginsën agi, og kwaj vesa bedemedo vabuung. In diiksën sën natu luu lo niwëëk su yoh vu bë dahun sir rë. Gaڭ rëk denatu Anutu luho Kerisi hir alam-deneko-seriveng lo. Lob rëk denatu alam-los-

bengöj belosho Kerisi degegin ngaa pin noh vu ta 1,000 sënë.

Satan Kepë Ya

⁷ Ta 1,000 sënë govek na, lok mëm degekö Satan bër in ƙarabus,

⁸ gegeto mena in tetuhin alam pin, benoh vu alam sën denedo dob nenga ketu lubeluu lo, vu Gok losho yi alam Magok. Satan rëk ngupin sir in na degevong begö, lob sir ngahisekë rot nebë sën raggér loo nenga.

⁹ Bededok na nyëg pin medeketumin Anutu-yi-alam dok nyëg sën denedo lok lo. Yik nyëg bëp sën Anutu ahë neving pangşën lo. Rëk mu nengwah rëk duk nam vu yagek mega sir.

¹⁰ Satan tetuhin sir, om Anutu rëk getë yi duk na ngaggee bëpata sën nengwah nikerus ggëp netum rak gelöng salpa* lo. Reggu bemën nipaya luho mehö-nenér-ǵägek-kuungsën-rangah denedo lok sënë vorot, om lööho rëk degekö vanë buk gerangah degwata los degwata gesu rëk desewah rë.

Buk-gagek-yi Tök Yam

¹¹ Log sa halë sëa-los-arë veroo bëp ti nedo, bemehti nedo rak. Gedob los yagek veya meya in yi, genyëg meris.

¹² Gesa halë alam-diiksën denare, alam yuj ading los alam meris, medenare lok sëa-los-arë sagi mala. Gemehö sën rak nedo sëa lo vong medetëkin kapiya la. Detëkin kapiya mala-tumsën-yi, gedetëkin kapiya sën neseggi alam-diiksën rak lo la ving. Nelë ngaa pin sën mehönon

denevong lob deneketu lok ya ƙapiya agi bene-seggi sir rak yoh vu.

¹³ Log alam sën denediiķ medeneggëp luķ loo lo, galam sën denediiķ medeneggëp lok dob gebinë lo, losho alam-diiksën pin deyom, bemehö sën nengo gagek lo seggi sir ti ti lok yah ngaa sën denevong wirek lo.

¹⁴ Lob tē alam malaj-masën-yi los alam sën denedo lok Nyëg Nipaya lo luķ ya ngaggee bōpata sën nengwah medo netum lok lo. Ngaggee bōpata sën nengwah medo netum lok agi, og yiķ diiksën sën netu luu lo.

¹⁵ Lob alam sën su arëj neggëp lok ƙapiya mala-tumsën-yi agi rë lo, og tē sir pin luķ ya ngaggee bōpata sën nengwah medo netum lok lo ving.

21

Yagek Los Dob Mewis

¹ Log sa halë yağek los dob mewis neggëp. Yağek muginsën los dob muginsën mala maya verök yi. Geloo su neggëp ggökin rë.

² Gesa halë nyëg bōp vabuung sënë, og yiķ Yerusalem mewis. Sa halë nedo ving Anutu, lob vuu yağek beluk yam los vunek vunek nivesa nebë sën avëh nevunek vu yi rak vunek vunek nivesa in jak regga.

³ Log sa hango aye bōpata ti tahi yam ggëp sëa-los-arë bë, “Ham gwengo rë! Gwëbeng Anutu yi dub-vabuung-bōp nedo ving mehönon! Log Anutu rëk medo geving sir bedenatu yi alam. Yonon, Anutu yö rëk medo geving sir benatu hir Anutu.

⁴ Rëk jevu sir pin malaj bël na. Galam su rëk denadiiķ gökin rë, gesu rëk ayoj maggin gökin rë,

gesu rëk dengu medengis sir gökin rë, genavij su rëk gesang nah rë. Gaķ ngaa wirek hen pin maya verök yi.”

⁵ Lob mehö sën rak nedo säa-los-arë lo nér bë, “Ham gwengo rë! Sëk gevong ngaa pin natu mewis jak yik pehiko sënë!” Log nér vu sa bë, “Kwevu gagek sënë, in gagek sënë og yönö rot, beyoh vu bë alam degevong geving rot.”

⁶ Log nér vu sa ggökin bë, “Ngaa pin sënë tök yam ggovek ya! Sengo ti hevong bengaa pin anon rak vu muginsën, log sak semu ngaa pin vu tamusën sagi beggovek ya. Setu ngaa pin degwasekë los yusekë. Nabë mehöti ayo bev in bël, og sëk gevong bëlveye mala-tumsën-yi benanum nyemasen.

⁷ Mehöti sën kesuu ngaa maggin los ngaa nipaya pin lo, og rëk geko ngaa sën senër wirek bë rëk geko lo natu yi ngaa, gesa natu yi Anutu genatu sa nalug.

⁸ Gaķ alam sën deneggöneng medeneggérin sir yah lo, galam sën deneruu demij vu Anutu lo, galam sën denesepa lok ngaa nipaya verök yi medeneke rak lo, galam sën denesis mehönon medenediük lo, galam sën denevong baggëb lo, galam sën denevong parahek lo, galam sën dedudek vu keriing lo, galam pin sën denenër gagek kuungsën los denelah gagek vun lo, og sir pin rëk dedok na ngaggee bopata sën nengwah nivanë medo netum rak gelöng salpa* lo. Yik diiksën netu luu lo sënë.

Yerusalem Mewis

⁹ Lob angér nemadvahi-bevidek-luu sën deko ngaa maggin nemadvahi-bevidek-luu lok gabum nemadvahi-bevidek-luu in bë dekevoh mehönon

jak lo ti yam vengwëng vu sa benér bë, “Genam rëk sëk tato avëh sën Sipsip Nalu rëk gekö natu venë lo vu hong.”

10 Log angér ko sa kenuŋ meya kedu bëp adingsekë ti, betato nyëg bëp vabuung Yerusalem sënë vu sa. Nedо ving Anutu, lob vuu yağek geluk yam.

11 Anutu niƙapiik jëh niwëek rak nyëg bëp sënë. Niƙapiik yö agga ti nebë gelöng sën denebagó rak monë bëp lo. Kë! Nebë gelöng malangeri jaspa, gemala rangah rot nebë garas.

12 Log katum og vaha adingsekë rot, geyi veluung avi nemadluho-bevidek-luu neggëp lok, bangér nemadluho-bevidek-luu denare yoh vu pin. Log alam Israel degwaj nemadluho-bevidek-luu arëj ti ti neggëp rak veluung avi ti ti pin.

13 Veluung avi lõö neggëp lok katum nenga sën neya los hes mala neverup lo, gelõö neggëp ya los sën ayööng neyam lo. Gelõö neggëp ya los sën sang neverup lo, gelõö neggëp ya los sën hes mala nemasusek ya.

14 Nyëg bëp sënë yi katum ahë degwa, og gelöng sën bo niwëek vu lo nemadluho-bevidek-luu neggëp lok, lob Sipsip Nalu yi sinarë nyëdahis nemadluho-bevidek-luu sën lo arëj rak neggëp gelöng sënë.

15 Log angér sën vengwëng vu sa lo, jom atoheng goor ti in bë tahöö nyëg bëp sënë los yi veluung avi geyi katum jak.

16 Nyëg bëp sënë yi katum nenga vahi vahi pin neggëp ti, nyë los kweben neggëp ti. Angér tahöö nyëg bëp sënë nenga telësen rak yi atoheng, lob ading yoh vu 2,400 kilomita. Nyëg bëp nenga

vahi vahi pin ading nebë sënë, geraқ rak yi bepin neggëp ti.

¹⁷ Log tahöö қatum ving, rěk adingsekë beraқ ya vavunë rot yoh vu 66 mita. Yiқ angér tahöö қatum nebë sën yiқ hil netahöö lo.

¹⁸ Anutu semu қatum sënë rak gelöng malangeri jaspa. Log semu nyëg bög sënë rak goor yö meris bemedo netum nebë garas.

¹⁹ Anutu vunek vu nyëg bög yi қatum ahë degwa rak gelöng malangeri aggagga sën yi monë bögata lo.

Gelöng jaspa nedo ya ahë degwa mugin.

Log gelöng lapis lasuli sën niraru lo netu luu.

Log gelöng aget sën niraru nebë lo netu löö.

Log gelöng nimewis emeral netu lubeluu.

²⁰ Log gelöng sardoniks sën kök los veroo nesala yi lo netu nemadvahi.

Gegełöng kök konelian netu videk ti.

Gegełöng krisolit sën nisangsang lo netu videk luu.

Log gelöng nimewis ngwë sën beril lo netu videk löö.

Log gelöng nisangsang ngwë sën topas netu videk lubeluu.

Log gelöng nimewis ngwë sën krisopres netu nemadluho.

Log gelöng niraru ngwë sën hiasint netu nemadluho-bevidek-ti.

Log gelöng sekwahek agga ngwë sën mala sagap medenenér arë nebë ametist lo netu nemadluho-bevidek-luu.

²¹ Log vong reping nemadluho-bevidek-luu sën lo rak қumkum veroo (perl) sën yi monë bög lo nemadluho-bevidek-luu. Deko қumkum bög bög

medesemu reping pin rak, gedesemu aggata pin vu nyëg saga rak goor yö meris bemala rangah rot nebë garas.

22 Log sa su halë dub-vabuung nedo lok nyëg bëp sënë rë. Gak Mehöbëp Anutu, mehö los niwëëk, luho Sipsip Nalu, yīk detu nyëg bëp sënë yi dub-vabuung.

23 Lob alam nyëg saga su rëk dejak vu in hes los kwev nabë natum vu sir rë. Gak Anutu nikäpiik netum rak nyëg saga, geSipsip Nalu tu nyëg sënë yi ram.

24 Om alam pin rëk dena jak nyëg bëp sënë yi rangah. Galam-los-bengöj vu dob rëk dengupin hir ķupek nivesa vesa medegeko mededok na.

25 Su rëk debehii katum yi veluung avi rangah rë, gesu rëk nabuk dok dok nyëg sënë rë.

26 Alam pin rëk dengupin hir ngaa nivesa vesa los hir ķupek malangeri mededok na nyëg sënë.

27 Gak ngaa ningöhek, gemehönon sën denevong ngaa nipaya aggagga lo, gemehönon sën denenér gagek kuungsën lo, og su rëk dedok na nyëg sënë rë. Gak alam sën arëj neggëp lok Sipsip Nalu yi kapiya-mala-tumsën-yi bë demedo malaj-tumsën degwata lo mu mëm sën rëk dedok na.

22

Bël Los Kele Mala-tumsën-yi

1 Log angër sënë tato bël bëp mala-tumsën-yi vu sa, lob sa halë gemala rangah nebë garas. Bël sënë nebegi verup Anutu luho Sipsip Nalu hir säa-los-arë benevaar meneya,

² beneyoh nyëg bög yi aggata vuheng atov. Log kele mala-tumsën-yi denare lok bël sënë nenga vahi vahi. Lob denesis anoj beron nemadluho-bevidek-luu neyoh vu ta pin. Denesis anoj rak kwev. Lob kele sënë ris, og deyoh vu bë degevong bemehönon nijraksën nijvesa jak.

³ Log gagek maggin-yi sën Anutu nér rak mehönon vu muginsën lo, og ggovek ya. Gak su rëk medo nah gökin rë. Anutu luho Sipsip Nalu hir sëa-los-arë rëk medo dok nyëg bög sënë. Log Anutu yi hur lo rëk degeko yi jak.

⁴ Log mëm rëk degelë mala. Log arë rëk jak gëp dabaj.

⁵ Su rëk buk dok nah gökin rë. Log ram hen huk sën netum lo, los hes hen huk sën netum lo maya. Gak Mehöbög Anutu rëk gevong rangah vu sir. Lob rëk denatu alam-los-bengöj medegegin ngaa pin degwata los degwata.

Yesu Rëk Duk Nom Pevis

⁶ Log angër nér vu sa bë, “Gagek pin sënë og yönörot, beyoh vu bë alam pin degevong gevинг yi rot. Mehöbög Anutu sënnevong yi Anon Vabuung vu alam-denenér-gagek-rangahsën in bë denanér yi gagek rangah lo, vong yi angër yam in bë nanér ngaa pin sën rëk anon jak pevis lo vu yi hur lo pin.

⁷ Log Yesu nér bë, ‘Ham gwengo rë! Sëk natök nök vu ham pevis.’ Mehöti sënnesepa lok Anutu yi gagek sën neggëp lok Anutu-yi-kapiya agi-yik ngaa sën rëk anon jak vu tamusën lo-og mehö sënë kwa vesa!”

⁸ Log sa Jon, sa hangó gagek sënë, gesa halë ngaa pin sënë. Sa hangó los halë ggovek, log sa petev

menahëp lok angér sën tato ngaa pin vu sa agi mala, gesa bë gako yi jak.

⁹ Lok pevis menér vu sa bë, “Su gwevong nabë sënë! In sa hur ti yik nebë hong ving arim lo sën sir alam-denenér-gagek-rangahsën lo. Geyik hur mu sa nebë alam sën denesepa lok kapiya agi yi gagek lo. Gaķ yik gweko Anutu yö timu jak.”

¹⁰ Lob nér vu sa ving bë, “Anutu yi gagek sën neggëp lok kapiya agi, og su gegulin, in buk sën Anutu bë gevong ngaa pin agi dus rak ggovek ya.

¹¹ Om mehö sën nesepa lok ngaa nipaya lo, og yö medo gevong yi ngaa nipaya nabë saga rot. Gemehö sën nesepa lok ngaa ningöhek lo, og yö medo gevong yi ngaa ningöhek nabë saga rot. Log mehö sën nesepa lok ngaa nivesa lo, og yö medo gevong yi ngaa nivesa nabë saga rot. Gemehö sën nesepa lok ngaa niröp lo, og yö medo gevong yi ngaa niröp nabë saga rot.”

¹² Yesu nér bë, “Ham gwengo rë! Sëk natök nök vu ham pevis. Lob sëk gaķ nyevewen menök vu mehönon pin, lob sebo dok nah vu sir ti ti noh vu ngaa pin sën denevong lo.

¹³ Sengo ti hevong bengaa pin anon rak vu muginsën, log sëk semu ngaa pin menivesa jak vu tamusën. Sa mehö muginsën los tamusën. Setu ngaa pin degwasekë los yusekë.

¹⁴ Alam sën deneripek hir tob bemewis nerak lo, og kwaj vesa, in deyoh vu bë rëk dega kele mala-tumsën-yi anon. Gedeyoh vu bë rëk dedok na katum nyég böp saga avi mena dedok na.

¹⁵ Gak alam sën nij paya verök yi nebë anöö lo, los mehönon sën denevong parahek lo, galam sën denevong baggëb lo, galam sën denesis mehönon

medenediik lo, galam sën denejom rak vu ķeriing lo, galam pin sën ahēj neving ġagek kuungsën medenenér lo, og rēk nah demedo nenga in Anutu yi nyēg bōp sënë.

¹⁶ Sa Yesu, sa hevong sa angér yök vu ham in bē nanér ġagek sënë vu ham sën sa alam ham lo. Yik sa sënë sën Davit* yi mewis, besa degwa vu yi. Lob yik sa sënë sën Betuheng Majelëe.”

¹⁷ Log Anon Vabuung luho Sipsip Nalu venë denér bē, “Genam!” Lob mehöti bē gengo ġagek sënë, og nanér nabë, “Genam!” Log nabë mehöti ayo bev in bël, og nam, in mehöti bē nanum, og yoh vu bē nam nanum bël-mala-tumsën-yi nyëmasën.

¹⁸ Log sa bē nanér ġagek niwëek ata vu alam pin sën denengo ġagek lok ķapiya agi, rak ngaa sën rēk berup vu tamusën lo nabë: Bē mehöti gelu ġagek ngwë dok na ġagek sënë, og Anutu rēk ngupin ngaa maggin pin sën nér meneggëp lok ķapiya agi nah vu yi.

¹⁹ Lob nabë mehöti gelov ġagek la bér in ġagek sën rak ngaa tamusën-yi meneggëp lok ķapiya agi, og Anutu rēk gelov yi bér gesu rēk ga kèle mala-tumsën-yi sënë anon rē. Gesu rēk dok na nyēg vabuung bōp sën sa netatekin meneggëp lok ķapiya agi rē.

²⁰ Mehö sën nér ngaa pin bē rēk anon jak agi nér bē, “Sék nom pevis yönö rot!” Ëë, oga! Mehöbōp Yesu, génam!

²¹ Mehöbōp Yesu yi semusemu nök gëp geving ham pin. Yönö.

**Gagek Mewis
The New Testament in the Central/Mapos dialect of the
Buang language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Buang Mapos long
Niugini**

Copyright © 2003 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Buang, Central/Mapos (Buang)

Dialect: Central/Mapos

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 31 Aug 2023

18a972db-abcc-5dc3-9031-f1d4455b33c3